

JOB-monitor 2018 en LAKS-monitor 2018

Onderzoeksverantwoording

Onderzoek in opdracht van JOB en LAKS
Froukje Wartenbergh-Cras
Joyce Bendig-Jacobs
Danny Brukx

ResearchNed
maart 2018

© 2018 ResearchNed Nijmegen in opdracht van JOB en LAKS. Alle rechten voorbehouden. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding. ResearchNed werkt conform de kwaliteitsnormen NEN-EN-ISO 9001:2015 voor kwaliteitsmanagementsystemen en NEN-ISO 20252:2012 voor markt-, opinie- en maatschappelijk onderzoek.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Deskundigenpanel	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Vragenlijst	4
2.1	JOB-monitor	4
2.2	LAKS-monitor	4
3	Veldwerk	5
3.1	JOB-monitor	5
3.2	LAKS-monitor	5
4	Respons	7
4.1	Respons	7
4.1.1	JOB-monitor	7
4.1.2	LAKS-monitor	7
4.2	Datacleaning	7
4.3	Analyse non-respons	10
4.3.1	JOB-monitor	10
4.3.2	LAKS-monitor	10
4.4	Weging	11
4.4.1	JOB-monitor	11
4.4.2	LAKS-monitor	12
5	Clustering vragen in thema's	14
5.1	JOB-monitor	14
5.2	LAKS-monitor	17
6	Rapportages met resultaten	21
6.1	Instellingsbestanden en -rapportages	21
6.2	Online rapportage	21
6.3	Landelijk rapport	22
6.4	Gebruik data door derden	22
7	Vragen aan deskundigenpanel	23
	Bijlage A Vragenlijst JOB-monitor	24
	Bijlage B Vragenlijst LAKS-monitor	30
	Bijlage C Netto-respons per instelling JOB-monitor	38
	Bijlage D Netto-respons: aantal opleidingen per instelling JOB-monitor	40
	Bijlage E Netto-respons per school LAKS-monitor	42

1 Inleiding

1.1 Inleiding

Al voor de tiende keer is dit schooljaar (2017-2018) de JOB-monitor afgenomen bij een grote groep mbo-studenten in Nederland. We kijken met deze monitor naar de tevredenheid van studenten in het mbo en in hoeverre deze tevredenheid over allerlei opleiding en instelling gerelateerde onderwerpen veranderd gedurende verschillende meetjaren. Ook in het vo is dit jaar een tevredenheidsonderzoek onder scholieren gehouden: de LAKS-monitor. Dit onderzoek is in 2017-2018 voor de vijfde keer gehouden. Ook bij de LAKS-monitor wordt gekeken naar de tevredenheid van scholieren over onderwerpen die met hun opleiding en school te maken hebben. Beide monitoren zijn uitgevoerd met financiering van OCW. De JOB-monitor is begeleid door JOB, de JongerenOrganisatie Beroepsonderwijs. Het LAKS, Landelijk Actie Komitee Scholieren heeft de LAKS-monitor begeleid.

De keuzes die gemaakt zijn in de onderzoeksopzet en databewerking van beide monitoren worden in deze verantwoording toegelicht. Er is voor gekozen om de verantwoording van beide onderzoeken te integreren, omdat de keuzes die gemaakt zijn binnen de databewerking grotendeels overeenkomen en de teams van beide projecten zowel aan de kant van de opdrachtgever als aan de kant van het onderzoeksbureau identiek zijn.

1.2 Deskundigenpanel

Een deskundigenpanel - dit jaar bestaande uit prof. dr. Dirk Sikkels, prof. dr. Edith de Leeuw, prof. dr. Joop Hox en prof. dr. Bert Felling - adviseert in 2018 voor de vierde keer als onafhankelijke partij ResearchNed. Het deskundigenpanel is samengesteld in overleg met de begeleidingscommissie en de opdrachtgevers vanuit LAKS en JOB. Het deskundigenpanel wordt nauw betrokken bij de stappen die de onderzoekers nemen in het analyseproces. Dit betreft alle keuzes die ten grondslag liggen aan responsberekening, datacleaning, weging en datapublicaties. Ook de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek komen hierin aan de orde. In overleg met het deskundigenpanel wordt bepaald of herweging van de data als gevolg van onevenwichtigheid van de respons noodzakelijk is. Alle stappen in dit proces zijn in voorliggende onderzoeksverantwoording zorgvuldig gedocumenteerd.

1.3 Leeswijzer

In deze onderzoeksverantwoording gaan we in op de vragenlijsten en de wijzigingen die daarin zijn aangebracht. Daarna beschrijven we de opzet van het veldwerk. In hoofdstuk 4 is er aandacht voor de respons, datacleaning en weging. De clustering van de vragen in thematische clusters wordt beschreven in hoofdstuk 5, gevolgd door een hoofdstuk dat ingaat op de wijze waarop over de data wordt gerapporteerd. We eindigen de notitie met een aantal vragen aan het deskundigenpanel.

2 Vragenlijst

2.1 JOB-monitor

Voor het vaststellen van de nieuwe vragenlijst heeft JOB een bijeenkomst georganiseerd voor alle geïnteresseerde kwaliteitszorgmedewerkers van instellingen die deelgenomen hebben aan de JOB-monitor 2016. De belangrijkste missie: vragen schrappen, want dat blijft in de perceptie van instellingen betreft een belangrijk struikelblok voor de JOB-monitor. Na de ronde met de kwaliteitszorgmedewerkers was het de taak voor de mbo-studenten zelf om op de vragenlijst te reageren. Die test vond plaats bij een groot ROC met medewerking van in totaal 14 studenten, met een vertegenwoordiging van verschillende opleidingen en niveaus en met deelname van twee leden van de centrale studentenraad van het betreffende roc. De studenten beoordeelden de vragen op begrijpelijkheid en relevantie. Naast de input van de instellingen en de studenten is ook kritisch door het JOB-bestuur gekeken naar de vragen. Dit alles heeft geleid tot de volgende aanpassingen in de vragenlijst:

- verwijderen van 12 vragen (opbouw opleiding duidelijk, zelfstandig werken, bij toets op dezelfde manier beoordelen, hulp bij leerproblemen, begeleiding bij zelfstandig werken, gebruik kunnen maken van computers, onderwijstijd en tevredenheid daarover, voldoende leren op school, hulp bij keuzes, school houdt zich aan eigen regels, opnieuw kiezen voor opleiding en opnieuw kiezen voor school);
- toevoeging van 11 vragen (afwisseling in manier van lesgeven, lessen Nederlands, lessen rekenen, lessen Engels, wijze van afnemen toets, manier waarop toetsen worden afgenomen, ondersteuning van student door school bij gebruik ict, aanbod keuzedelen, met plezier naar school gaan, tevredenheid over gekozen opleiding en instelling);
- kleinere veranderingen in 7 vragen (met name tekstuele verduidelijkingen, en het schrappen van een aantal beperkingen bij de vraag naar handicaps (al meerdere metingen weinig gekozen, dus samengevoegd met 'overig').

De vragenlijst, inclusief de wijzigingen ten opzichte van de vorige meting, zijn gepubliceerd op de projectportal van de JOB-monitor. De definitieve vragenlijst (zonder gemarkeerde wijzigingen) is als bijlage toegevoegd (Bijlage A).

2.2 LAKS-monitor

In 2016 is de vragenlijst van de LAKS-monitor ingrijpend veranderd. Om een trendbestand te kunnen opbouwen is besloten om in 2018 een beperkt aantal veranderingen door te voeren in de vragenlijst. Het LAKS heeft voorstellen gedaan ter aanpassing van de vragen in de monitor. Net als bij de JOB-monitor zijn deze bijstellingen van de vragenlijst getest met een groep leerlingen. De testprocedure is identiek aan die van de JOB-monitor. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een aantal veranderingen in de LAKS-monitor ten opzichte van 2016:

- verwijderen van vier vragen (tevredenheid aantal uur zelfstudie, tevredenheid moeilijkheid toetsen, zitting in leerlingenraad of medezeggenschapsraad, behoefte aan inspraak);
- aanscherpen van toelichting bij tien vragen om deze meer duidelijker te maken voor leerlingen;
- aanscherpen van vraagstelling bij 1 vraag;
- drie nieuwe vragen toegevoegd (mee willen praten over wat er op school gebeurt, zorgt school voor mogelijkheden om mee te praten over wat er op school gebeurt, tevredenheid over decaan);
- volgorde van 1 vraag veranderd;
- verwijderen van antwoordopties van minst voorkomende handicaps/beperkingen.

De definitieve vragenlijst die voorgelegd is aan de scholieren is bijgevoegd in Bijlage B.

3 Veldwerk

3.1 JOB-monitor

Alhoewel het veldwerk van de JOB-monitor in vergelijking met andere metingen grotendeels hetzelfde is gebleven (volledige online afname, authenticatie via inlogfaciliteit DUO, veelal klassieke afname, toevoegen van maximaal 10 eigen vragen), was er toch één belangrijke verandering. De inlog bij DUO vond dit jaar niet plaats op basis van (uniek) bsn, maar op basis van (minder unieke) achternaam, geslacht en geboortedatum. Om deze wijze van inloggen voor zoveel mogelijk studenten zoveel mogelijk uniek te maken, heeft DUO hier een getrapte verificatie voor ingericht. Voor de meerderheid van studenten volstaat de combinatie van deze drie kenmerken. Mocht er dan echter een niet-unieke combinatie overblijven, dan kunnen studenten zich aanvullend identificeren met hun eerste voornaam (volgens identiteitsbewijs). Mocht het ook dan nog voorkomen dat een student geen unieke toegang heeft, moet de student aangeven aan welke instelling hij of zij studeert. Om studenten voor te lichten over de wijze waarop hun anonimiteit gewaarborgd wordt, heeft JOB een duidelijk instructiefilmpje ontwikkeld en beschikbaar gesteld aan alle instellingen om te verspreiden onder de docenten die de afname in de klassen begeleiden. In tegenstelling tot voorgaande metingen (toen met bsn ingelogd moest worden) kwamen er deze metingen geen meldingen uit de instellingen dat er groepen studenten weigerden mee te doen. Wel nam het aantal meldingen van niet kunnen inloggen aanzienlijk toe. De veranderde wijze van inloggen wordt uiteraard nog in breder gezelschap geëvalueerd.

Het veldwerk was dit jaar gepland van 4 december 2017 tot en met 16 maart 2018. Omdat in de laatste week van het veldwerk de website met de link naar de vragenlijst anderhalve dag vanwege een technisch probleem niet bereikbaar was, is besloten het veldwerk te verlengen tot en met 19 maart.

3.2 LAKS-monitor

Net als bij de vorige edities van de LAKS-monitor lag de werving onder scholen om deel te nemen aan de LAKS-monitor 2018, geheel bij het LAKS. Zij zijn in mei 2017 begonnen met de werving waarbij scholen zijn bezocht, gebeld en gemaild. De grote koepels in het voortgezet onderwijs zijn daarnaast benaderd middels een brief. De scholen die hebben aangegeven dat zij niet mee willen doen aan de LAKS-monitor noemen hiervoor voornamelijk praktische bezwaren (drukte tijdens veldwerkperiode, gebruik andere tevredenheidsmeting). Overige communicatie met scholen voorafgaand en tijdens het veldwerk heeft het LAKS ook op zich genomen.

Via een scholenaanmeldformulier zijn in mei 2017 de eerste aanmeldingen van scholen voor het onderzoek binnen gekomen. Ook tijdens het veldwerk hebben scholen zich nog aangemeld. In dit formulier konden scholen aangeven met welke vestigingen of locaties zij aan de LAKS-monitor wilden mee doen. Eind november konden scholen middels een klassenaanmeldformulier per opgegeven vestiging of locatie aangeven met welke klassen ze wilden deelnemen aan de monitor. Het stond de school vrij om zelf een keuze te maken in de selectie van klassen. Net als bij de vorige monitor is wel het advies aan scholen meegegeven om een goede afspiegeling van de leerlingenpopulatie te laten meedoen aan het onderzoek. Per klas moest in het aanmeldformulier aangegeven worden welk niveau de leerlingen volgden, welk leerjaar het betrof en hoeveel leerlingen in een klas zaten. Naast het klassenaanmeldformulier is ook de mogelijkheid geboden om de klassen in een Excelbestand aan te leveren. Uiteraard met daarin dezelfde informatie als in het klassenformulier. Per aangemelde klas ontving de contactpersoon het bijbehorende wachtwoord. Het overzicht met wachtwoorden per klas kon de contactpersoon naar zichzelf e-mailen. De inlogcodes van de verschillende klassen konden op deze manier vrij gemakkelijk onder de begeleidende docenten verspreid worden.

Scholen hadden ook deze monitor de mogelijkheid om zelf geformuleerde vragen (max. vijf) aan te leveren welke na afloop van de basisvragenlijst aan hun scholieren werden voorgelegd. Om het invullen voor scholieren zo eenvoudig mogelijk te laten zijn, moesten de vragen geformuleerd worden passend bij de basisvragenlijst en bij de daar gebruikte antwoordcategorieën. Door tien scholen (verantwoordelijk voor 25 vestigingen) zijn extra vragen aangeleverd.

De LAKS-monitor is net als in het verleden geheel online afgenomen. Onder begeleiding van een docent hebben scholieren de vragenlijst klassikaal ingevuld in de periode De vragenlijst is klassikaal afgenomen onder begeleiding van een docent in de periode 8 januari tot en met 12 maart 2018. De afname van de vragenlijst onder alle aangemelde klassen gebeurde onder verantwoordelijkheid van de scholen. Ook het moment van afname, uiteraard binnen de hierboven genoemde periode, konden scholen zelf bepalen. Gedurende het veldwerk is elke week voor elke school een responsoverzicht vervaardigd waarin per aangemelde klas het aantal aangemelde leerlingen en het aantal compleet ingevulde enquêtes weergegeven stond. Wanneer een school achterbleef met invullen met de enquêtes, is de school actief aangespoord door het LAKS hun klassen alsnog de enquête in te laten vullen.

Op basis van de gebruikte klasspecifieke inlogcode werden achteraf de gegevens over de klas zoals aangegeven in het aanmeldformulier en gegevens over de school afkomstig uit open onderwijsdata beschikbaar gesteld door DUO¹ (met o.a. locatiecode, leerlingaantal en geslacht) aan de enquêteresultaten gekoppeld.

Naast deelname aan de LAKS-monitor via reguliere deelname konden scholen die een licentie hebben bij Kwaliteitscholen ook deelnemen aan de monitor via hun portaal. Kwaliteitscholen geeft scholen onder meer de mogelijkheid zelf enquêtes af te nemen onder leerlingen, ouders en medewerkers. Verschillende scholen gaven tijdens de eerste LAKS-monitor aan dat zij niet deelnamen aan de LAKS-monitor omdat zij al een samenwerking hadden met Kwaliteitscholen. Om die reden heeft het LAKS ervoor gekozen voor de volgende LAKS-monitoren de samenwerking met Kwaliteitscholen aan te gaan. Kwaliteitscholen heeft scholen de mogelijkheid geboden via hun website de LAKS-monitor in te vullen.

1 Peildatum 1 oktober 2017, voorlopige gegevens.

4 Respons

4.1 Respons

4.1.1 JOB-monitor

In 2018 meldden in eerste instantie alle bekostigde instellingen en vier niet-bekostigde instellingen zich aan voor deelname aan de JOB-monitor. Nog voordat het veldwerk daadwerkelijk van start ging, haakten er twee bekostigde instellingen af. Vanuit de studentenraad van beide (organisatorisch aan elkaar verbonden) instellingen was er een halt toegeeroepen. Daarvoor gaven de studenten twee redenen: ze vonden de vragenlijst van de JOB-monitor veel te lang (gemiddelde invultijd=10 minuten, 90% vult de lijst in maximaal 16 minuten compleet in), en ervoeren ook de tijd tussen afname van de vragenlijst en het verkrijgen van de resultaten als te lang (ongeveer een maand tussen sluiten veldwerk en opleveren definitieve resultaten). Ook tijdens het veldwerk was er één instelling die besloot zich van deelname terug te trekken. In dit geval betrof het een niet-bekostigde instelling die er niet in slaagde het veldwerk op de school zelf rond te krijgen.

De uiteindelijke respons kwam hiermee op bruto 290.042, iets hoger dan de bruto-respons in de meting van 2016. De cleaningsstappen (zie par. 4.2) zorgden ervoor dat er hiervan 264.532 geldige enquêtes overbleven (net iets minder dan de 267.042 van twee jaar terug). In Bijlage C is de netto-respons per instelling te vinden.

4.1.2 LAKS-monitor

Voor de LAKS-monitor hebben zich 108 scholen aangemeld, samen goed voor 178 vestigingen/locaties. Hiervan hebben uiteindelijk 96 scholen (15% van alle vo-scholen) met 165 vestigingen of locaties (11% van alle vestigingen/locaties) de vragenlijst onder hun scholieren afgenomen. Vergeleken met 2016 is dit een daling van vijf procentpunt.

Ruim 85.000 scholieren hebben de enquête geopend (85.676: 9% van de populatie, daling van 1 ppnt t.o.v. 2016; 43% van de populatie van deelnemende scholen, stijging van 4 ppnt t.o.v. 2016). Na cleaning (zie par. 4.2) resteert een bruikbare nettorespons van 74.365 scholieren. Hiervan zijn 62.674 enquêtes ingevuld via de reguliere inlog van de LAKS-monitor; 11.691 enquêtes zijn ingevuld via het inlogstelsel van Kwaliteitscholen. De enquêtes van acht procent van de landelijke populatie vo-scholieren zijn na cleaning bruikbaar (daling van 1 ppnt t.o.v. 2016; 38% van de populatie van deelnemende scholen, stijging van 4 ppnt t.o.v. 2016).

In Bijlage E is de netto-respons per deelnemende school te vinden alsook het aantal aangemelde leerlingen per school. Te zien is dat veel scholen ervoor hebben gekozen om slechts een deel van de klassen aan te melden voor deelname.

4.2 Datacleaning

De datacleaning vindt in beide onderzoeken plaats volgens een vaste procedure waarbij we kijken naar de mate waarin de vragenlijst volledig - en in het geval van de JOB-monitor in ieder geval voor 40 procent - is ingevuld, naar de invultijd en naar de eenzijdigheid van antwoorden. Voor de LAKS-monitor worden alleen compleet ingevulde vragenlijsten meegenomen. Hiervoor is gekozen omdat bij deze monitor gewerkt wordt met een klassencode en het daarom niet uit te sluiten is dat een leerling die de vragenlijst in eerste instantie niet volledig ingevuld heeft, later alsnog een volledige enquête invult. In de JOB-monitor is gewerkt met persoonlijke inlogcodes, daar kunnen studenten wél na het onderbreken van de vragenlijst op een ander moment verder gaan met invullen. Bij de JOB-monitor worden daarom alleen vragenlijsten die voor minimaal 40 procent zijn ingevuld meegenomen, rekening houdend met het

totaal aantal verplichte vragen. Daarbij moet overigens direct worden opgemerkt dat de meeste studenten de JOB-monitor volledig invullen, slechts 2,9 procent vult de monitor niet volledig in.

Voor zowel de JOB-monitor als de LAKS-monitor zijn vragenlijsten die te snel zijn ingevuld, niet meegenomen. Voor beide monitoren is de grens van vijf minuten invultijd gehanteerd: studenten danwel scholieren die de vragenlijst sneller dan in vijf minuten hebben ingevuld, worden niet meegenomen. Gemiddeld hebben studenten 10 minuten nodig om de JOB-monitor in te vullen, de meeste leerlingen 13 minuten voor de LAKS-monitor. Een volgende check is het antwoordpatroon. Wanneer te vaak een zelfde antwoordcategorie is gekozen (telkens score 1, 2, 3, 4 of 5), wordt de enquête niet meegenomen. Voor beide monitoren is de grens van maximaal 85 procent dezelfde antwoordcategorie gehanteerd voor het wel of niet meenemen van de enquête. De laatste cleaningsstap die in de JOB-monitor is doorgevoerd is het verwijderen van de records van studenten die de vragenlijst niet hadden moeten invullen. Het gaat dan bijvoorbeeld om studenten aan bedrijfsgroepen en aan vavo-opleidingen. Omdat de inlogfaciliteit de monitor zo breed mogelijk toegankelijk maakt, is deze opschoning naderhand nog nodig. Dit gebeurt deels op basis van de informatie in BRON, deels op basis van de labels die door de instellingen worden aangeleverd ('niet in doelgroep/bedrijfsgroep'). In het laatste geval gaat het om studenten die uitsluitend buiten de instelling les krijgen (bijvoorbeeld de bedrijfsopleidingen), waardoor een beoordeling van allerlei zaken binnen de instelling niet mogelijk is.

Uiteindelijk blijft er van de brutorespons van de JOB-monitor van 290.042 studenten een groep van 264.532 studenten over op basis waarvan de analyses in dit onderzoek gedaan zullen worden (tabel 1). Van de brutorespons van de LAKS-monitor (85.676 scholieren) blijft er voor de analyses in dit onderzoek een groep van 74.365 scholieren over.

Tabel 1 - Datacleaning

	Weggelaten	(Overgebleven) respons	Populatie	
JOB-monitor				
Populatie			477.525	
Bruto respons		290.042	61%	
Vragenlijst voor min. 40 % ingevuld	4.245	285.797	60%	
Voldoende invultijd (min. 5 min.)	15.197	270.600	57%	
Voldoende afwisseling (max. 85% zelfde antwoorden)	5.350	265.250	56%	
Geen doelgroep (bedrijfsgroep, vavo)	718	264.532	55%	
Aantal opleidingen		907	1.033	
Aantal instellingen		66	68	
			Deelnemende scholen	Landelijk
LAKS-monitor				
Populatie			197.898	980.218 ²
Bruto respons		85.676	43%	9%
Vragenlijst geheel ingevuld	10.224	75.452	38%	8%
Voldoende invultijd (min. 5 min.)	409	75.043	38%	8%
Voldoende afwisseling (max. 85% zelfde antwoorden)	678	74.365	38%	8%
Aantal vestigingen		165		1.462
Aantal scholen		96		652

Bron: JOB-monitor 2018; LAKS-monitor 2018

2 Inclusief vavo (= voortgezet algemeen volwassenenonderwijs).

Tabel 2 - Effect datacleaningsstappen JOB per subgroep (meerdere selectiemaatregelen per respondent mogelijk)

	Minder dan 40% ingevuld	Invultijd te kort	Eenzijdig invulpatroon	Totaal
Niveau				
Entreeopleiding	1,9%	3,5%	7,9%	12,1%
Niveau 2	1,4%	5,4%	4,2%	9,6%
Niveau 3	1,3%	5,0%	3,3%	8,5%
Niveau 4	1,5%	5,3%	2,3%	8,2%
Leerweg				
BOL	1,4%	4,8%	2,6%	7,9%
BBL	1,6%	7,0%	4,4%	11,3%
OVO	0,0%	2,1%	4,3%	6,4%
Geslacht				
Man	1,6%	6,4%	3,9%	10,4%
Vrouw	1,3%	4,0%	1,9%	6,6%
Totaal				
Totaal	1,5%	5,2%	2,9%	8,5%

Bron: JOB-monitor 2018

Tabel 3 - Effect datacleaningsstappen LAKS per subgroep (meerdere selectiemaatregelen per respondent mogelijk)

	Niet volledig ingevuld	Invultijd te kort	Eenzijdig invulpatroon	Totaal
Leerjaar				
1	6,0%	0,3%	1,3%	7,7%
2	5,1%	0,6%	1,1%	6,8%
3	4,9%	1,0%	1,5%	6,5%
4	5,7%	2,0%	2,1%	8,7%
5	7,2%	1,8%	0,9%	9,3%
6	9,0%	1,7%	1,6%	10,9%
Schoolsoort				
Brugklas	6,3%	0,3%	0,9%	7,3%
Praktijkonderwijs	4,6%	1,0%	5,9%	11,2%
Vmbo	4,9%	0,7%	1,7%	7,1%
Havo	7,0%	1,1%	0,7%	8,5%
Vwo	7,6%	0,4%	0,4%	8,4%
Geslacht				
Man	7,5%	0,7%	1,3%	9,3%
Vrouw	6,8%	0,3%	0,7%	7,7%
Totaal				
Totaal	7,2%	0,5%	1,0%	8,5%

Bron: LAKS-monitor 2018

4.3 Analyse non-respons

4.3.1 JOB-monitor

Klassikale inroosting van de afname van de JOB-monitor is de laatste jaren meer regel dan uitzondering. Het responspercentage laat het positieve gevolg hiervan zien vergeleken met eerdere jaren waarin klassikale inroosting minder gebruikelijk was. Klassikale afname van een vragenlijst brengt ook nadelen met zich mee, bijvoorbeeld wanneer door omstandigheden het niet lukt om een klas de enquête te laten invullen. Deze monitor hebben we te maken gehad met een tweetal technische storingen, aan het begin en aan het eind van het veldwerk. Vooral voor kleine opleidingen kan het missen van de respons van één klas effect hebben op de uiteindelijke vergelijkbaarheid van de resultaten met de werkelijkheid. Het niveau klas is echter een door de instelling gemaakte indeling en als zodanig niet bekend bij DUO, waar de mbo-studentenpopulatie geregistreerd staat. Een niveau hoger, opleiding, staat wel geregistreerd. In Bijlage D is een overzicht weergegeven van het aantal opleidingen binnen een instelling (waar minimaal 5 studenten aan die opleiding studeren) en het aantal opleidingen waarvan minimaal vijf studenten de vragenlijst ingevuld hebben. In de tabel is te zien dat twee instellingen er in geslaagd zijn om voor alle opleidingen respons te genereren. Deze twee instellingen bieden respectievelijk drie en één opleiding aan. Op twee instellingen hebben minder dan de helft van de door hen aangeboden opleidingen meegedaan. Bij een overgrote meerderheid van de instellingen is minstens driekwart van de opleidingen vertegenwoordigd.

4.3.2 LAKS-monitor

Door acht procent van alle Nederlandse scholieren in het vo is de enquête die zij hebben ingevuld als valide enquête beschouwd. Van alle vo-scholen heeft vijftien procent deelgenomen aan de LAKS-monitor. Om na te gaan of de scholen die gerespondeerd hebben afwijken van de scholen die niet hebben deelgenomen, bekijken we de verhouding van schooltype tussen de respons en non-respons.

In onderstaande tabel is van de scholen die wel en niet hebben deelgenomen schoolcategorie weergegeven. Te zien is dat in de groep scholen die wel hebben deelgenomen aan de LAKS-monitor categorale vmbo-scholen oververtegenwoordigd zijn. Categorale praktijkonderwijsscholen en brede scholengemeenschappen zijn ondervertegenwoordigd. Op het niveau van schoolcategorie wijkt de responderende groep af van de niet-responderende groepen.

Tabel 4 - Verdeling vo-scholen naar schoolcategorie binnen populatie, non-respons en respons, LAKS-monitor 2018

	Populatie		Non-respons		Respons	
	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Categoriaal pro	9,8%	142	10,9%	140	1,2%	2
Categoriaal vmbo	36,5%	530	35,1%	452	47,6%	78
Categoriaal havo	1,0%	14	1,0%	13	0,6%	1
Categoriaal vwo	3,8%	55	3,6%	47	4,9%	8
Scholengemeenschap pro/vmbo	1,0%	15	1,0%	13	1,2%	2
Scholengemeenschap vmbo/havo	4,0%	58	4,1%	53	3,0%	5
Scholengemeenschap vmbo/vwo	0,1%	2	0,2%	2	0,0%	0
Scholengemeenschap havo/vwo	12,7%	185	12,7%	164	12,8%	21
Brede scholengemeenschap	31,1%	452	31,4%	405	28,7%	47
Totaal		1.453		1.289		164

Bron: LAKS-monitor 2018 en DUO Open onderwijsdata 2017-2018 (voorlopig). De verschillen tussen non-respons en respons ($p < 0,01$) zijn significant. Analyse is exclusief de vavo-aanbieders.

4.4 Weging

4.4.1 JOB-monitor

In de voorgaande JOB-monitoren is voor onevenwichtige respons gecorrigeerd met een poststratificatie weegmodel. Binnen dit weegmodel is de onevenredige verdeling in de respons tussen opleidingen (tot dusver: instelling*opleidingsrichting*leerweg*niveau*geslacht) rechtgetrokken door het relatieve aandeel van een deelpopulatie in de responsgroep te delen door hetzelfde aandeel binnen de populatie.

Ondanks de hoge respons, blijkt ook dit meetjaar uit de responsanalyses dat er sprake is van een onevenwichtigheid naar achtergrondkenmerken (zie tabel 5) en dat deze kenmerken bovendien samenhangen met de tevredenheid over docenten (zie tabel 6). Daar komt bij dat de samenstelling van de studentpopulatie en de responspercentages sterk verschillen tussen instellingen. Niet opgenomen in deze rapportage, maar wel getest in de voorbereiding ervan, is een toets van de geneste verschillen per instelling. Daaruit blijkt dat de verdeling naar domein*niveau*leerweg*geslacht bij 26 van de 66 instellingen niet significant afwijkt van de populatie, bij de meerderheid (40 instellingen) is deze mismatch er wel. We vinden het daarom verstandig om ook voor deze meting een weegfactor toe te passen. De berekening van de weegfactoren is gebeurd met een poststratificatie model en net als voorgaande metingen is de verdeling in de respons naar instelling, opleidingsrichting, leerweg, niveau en geslacht vergeleken met diezelfde verdeling in de populatie. Bij de berekening van de weegfactoren is voor te hoge en te lage weegfactoren gecorrigeerd: weegfactoren lager dan 0,3 worden op 0,3 gezet (dit gold voor geen enkel geval) en hoger dan 3 op 3 (kwam 753 keer (0,28%) voor).

Tabel 5 - Verdeling respons en populatie JOB-monitor 2016 naar niveau, leerweg en geslacht

		Respons		Populatie		Chi-square
		%	N	%	N	
Niveau	Entreeopleiding	1,9%	5.152	2,7%	12.829	899,94 **
	Niveau 2	15,4%	40.827	16,8%	80.091	
	Niveau 3	24,6%	65.159	25,5%	122.004	
	Niveau 4	58,0%	153.394	55,0%	262.601	
Leerweg	BBL	18,0%	47.630	21,4%	101.980	1271,01 **
	BOL	81,9%	216.771	78,5%	375.009	
	OVO	0,0%	131	0,1%	536	
Geslacht	Man	49,5%	130.947	52,1%	248.677	451,68 **
	Vrouw	50,5%	133.585	47,9%	228.848	

Bron: JOB-monitor 2018 en BRONMBO; ** significant bij $p < 0.01$

Tabel 6 - Percentage studenten binnen JOB-monitor 2016 dat docenten (zeer) goed vindt, naar achtergrondkenmerken

		Ongewogen			Gewogen		
		Gem.	N	Sig.	Gem.	N	Sig.
Niveau	Entreeopleiding	79,1%	5.152	**	79,1%	6.524	**
	Niveau 2	63,8%	40.827		63,9%	43.277	
	Niveau 3	62,8%	65.159		62,7%	67.834	
	Niveau 4	60,4%	153.394		60,1%	146.897	
Leerweg	BBL	67,9%	47.630	**	67,7%	56.315	**
	BOL	60,6%	216.771		60,3%	208.082	
	OVO	76,3%	131		79,9%	134	
Geslacht	Man	64,9%	130.947	**	64,6%	137.491	**
	Vrouw	59,0%	133.585		58,9%	127.041	
Totaal		61,9%	264.532		61,9%	264.532	

Bron: JOB-monitor 2018; ** significant bij $p < 0.01$

4.4.2 LAKS-monitor

Uit de responsanalyses op het bestand van 2018 blijkt dat er sprake is van een onevenwichtige vertegenwoordiging naar achtergrondkenmerken (leerjaar, schoolsoort, geslacht, tabel 7); ook genest (niet in tabel) geven deze achtergrondkenmerken een significante afwijking van de respons met de populatie. De genoemde achtergrondkenmerken hangen tevens samen met de gegeven rapportcijfers voor school (tabel 8). Waar voorheen vooral leerjaar 3 werd aangemeld door scholen om deel te nemen aan de LAKS-monitor (2016: respons 26,9% en populatie 21,3%; 2014: respons 31% en populatie 21%) zien we dit jaar wederom een afname in scheefheid in respons versus populatie voor dit leerjaar. Onderbouw (leerjaar 1, 2, 3) is in de LAKS-monitor 2018 oververtegenwoordigd, bovenbouw (leerjaar 4, 5, 6) ondervertegenwoordigd.

Net als in de JOB-monitor wordt de onevenwichtigheid gecorrigeerd door de weegfactor te berekenen met een poststratificatiemodel. Hierbij is gekozen om de eerste twee leerjaren als schoolsoort samen te voegen, aangezien schoolsoorten in deze leerjaren bij veel scholen gecombineerd worden als gemengde brugklas. Weegfactoren met een waarde hoger dan 3 (in 372 gevallen, 0,5%) en lager dan 0,3 (kwam niet voor) zijn gecorrigeerd naar waarde 3.

Tabel 7 - Verdeling respons en populatie binnen LAKS-monitor 2018 naar leerjaar, schoolsoort, geslacht

		Respons		Populatie		Chi-square
		%	N	%	N	
Leerjaar	1	22,6%	16.802	20,6%	201.896	1659,9**
	2	22,6%	16.808	20,7%	203.234	
	3	24,5%	18.208	21,3%	209.121	
	4	19,4%	14.450	22,5%	220.127	
	5	8,3%	6.165	10,7%	104.704	
	6	2,6%	1.932	4,2%	41.136	
Schoolsoort	Brugklas	45,3%	33.663	41,1%	402.428	2416,7**
	Praktijkonderwijs	0,4%	319	3,0%	29.583	
	Vmbo	24,3%	18.048	22,0%	215.189	
	Havo	14,9%	11.055	16,8%	164.838	
	Vwo	15,2%	11.280	17,2%	168.180	
Geslacht	Man	48,30%	35.937	50,40%	493.857	117,0**
	Vrouw	51,70%	38.428	49,60%	486.361	

Bron: LAKS-monitor 2018 en DUO Open onderwijsdata 2017-2018 (voorlopig); ** significant bij $p < 0.01$.

Tabel 8 - Rapportcijfer school LAKS-monitor 2018 naar leerjaar, schoolsoort, geslacht

		Ongewogen			Gewogen		
		Gem	N	Sig.	Gem.	N	Sig.
Leerjaar	1	7,8	16.802	**	7,8	15.256	**
	2	7,2	16.808		7,1	15.347	
	3	6,8	18.208		6,8	15.631	
	4	6,6	14.450		6,6	17.074	
	5	6,7	6.165		6,7	8.004	
	6	6,8	1.932		6,8	3.052	
Schoolsoort	Brugklas	7,5	33.663	**	7,5	30.761	**
	Praktijkonderwijs	6,6	319		6,6	948	
	Vmbo	6,5	18.048		6,5	16.744	
	Havo	6,7	11.055		6,7	12.826	
	Vwo	7,0	11.280		7,0	13.086	
Geslacht	Man	6,9	35.937	**	6,9	37.360	**
	Vrouw	7,1	38.428		7,1	37.005	

Bron: LAKS-monitor 2018 en DUO Open onderwijsdata 2017-2018 (voorlopig); ** significant bij $p < 0.01$.

5 Clustering vragen in thema's

In zowel de JOB-monitor als de LAKS-monitor zijn de voorgelegde vragen bij de afname ingedeeld naar inhoudelijk thema. Er zijn twee analyses uitgevoerd, een factoranalyse en een betrouwbaarheidsanalyse, om te bepalen of deze vooraf bepaalde indeling ook statistisch als schaal opgevat mogen worden. De factoranalyse is in deze projectfase van de JOB- en LAKS-monitor niet bedoeld als methode om het aantal vragen of de te tonen gegevens te reduceren. Er is daarom niet gekozen voor een uitdraai van een grote factoranalyse maar getoetst of de in de vragenlijst al gehanteerde groeperingen van vragen ook statistisch bij elkaar pasten. Het primaire doel van de factoranalyse is om te komen tot een inhoudelijke clustering van vragen. Deze 'thema's' worden gebruikt om voor de datagebruikers de informatie te ordenen: het wordt eerst zichtbaar welke hoofdonderwerpen afwijken van wat verwacht wordt en vervolgens kan dieper worden bekeken (op vraagniveau) welke actie ondernomen kan worden om een verandering te bewerkstelligen. In tabel 9 zijn de uitkomsten van de verschillende factoranalyses voor de JOB-monitor weergegeven, een paragraaf later staan de factoranalyses voor de LAKS-monitor (tabel 10). De voorgelegde vragen die niet ingedeeld konden worden bij een thema staan voor beide monitoren apart weergegeven. In de tabellen staan per item de communaliteit, de factorlading en de 'alpha if item deleted' weergegeven. Een communaliteit geeft het deel van de variantie weer dat door de factor wordt bepaald. Het betreft een proportioneel deel en ligt tussen 0 en 1. Er is uitgegaan, mede op aanraden van het deskundigenpanel van de vorige JOB- en LAKS-monitoren, van een minimale vereiste waarde van 0,3. De factorlading geeft de correlatie weer tussen de afzonderlijke items en de te construeren schaal. Voor een statistisch goede fit liggen deze boven de 0,4. Met behulp van betrouwbaarheidsanalyse is de Cronbach's alpha berekend voor de schalen. In de regel dienen de alpha's boven de 0,7 te liggen.

5.1 JOB-monitor

De voorgestelde clusters inclusief onderliggende vragen staan weergegeven in onderstaande tabel. Te zien is dat de voorgestelde clusters mogen worden opgevat als een schaal. De communaliteiten alsook de factorladingen zijn hoog genoeg om te mogen spreken van afzonderlijke clusters, waaruit statistisch verantwoorde conclusies getrokken kunnen worden. Twee clusters zitten op de grens van de minimale vereiste waarde. Bij het cluster studieloopbaan is de Cronbach's alpha aan de lage kant (0,68, afgerond 0,7) en bij het cluster werkplek (bbl) is de factorlading bij het item moeite werkplek vinden aan de lage kant, maar eveneens nog wel binnen de marge (afgerond 0,4). Voor alle clusters geldt dat studenten hooguit één vraag mogen missen om toch in de clusterscore meegenomen te worden.

Tabel 9 - Communaliteiten, factorlading en Cronbach's alpha JOB-monitor 2018

Cluster	Communaliteit	Factorlading	Alpha if item deleted
Lessen/programma			
Hoe tevreden ben je over de afwisseling in de manieren waarop je les krijgt?	0,54	0,74	0,72
Vind je jouw docenten goed?	0,67	0,82	0,69
Vind je het lesmateriaal goed?	0,62	0,78	0,69
Worden de boeken en lesmaterialen die je moet kopen, gebruikt?	0,33	0,58	0,79
Heb je goed contact met je docenten?	0,52	0,72	0,72
Cronbach's alpha=0,76			
Toetsing en examinering			
Weet je op tijd wanneer er een toets is?	0,61	0,78	0,76
Weet je op tijd waar de toets over gaat?	0,67	0,82	0,75
Krijg je de uitslag van een toets op tijd te horen?	0,46	0,68	0,80
Sluiten de toetsen aan op wat je hebt geleerd?	0,61	0,78	0,77
Hoe tevreden ben je over hoe een toets wordt afgenomen?	0,52	0,72	0,79
Cronbach's alpha=0,81			
Studiebegeleiding			
Hoe vind je de begeleiding bij je opleiding?	0,68	0,83	0,57
Heb je een goed beeld van je eigen voortgang bij je opleiding?	0,67	0,82	0,59
Is er voldoende mogelijkheid om in je eigen tempo te leren?	0,56	0,75	0,69
Cronbach's alpha=0,71			
Onderwijsfaciliteiten			
Kun je op school ergens rustig studeren?			
Als je een medewerker van school nodig hebt, kun je die dan bereiken?	0,37	0,61	0,70
Kun je gebruik maken van internet als dat nodig is voor school?	0,50	0,71	0,64
Hoe tevreden ben je over hoe docenten met ict werken?	0,35	0,59	0,69
Ondersteunt school jou bij het gebruik van ict die je moet gebruiken voor jouw opleiding?	0,57	0,76	0,63
Cronbach's alpha=0,71			
Vaardigheden en motivatie			
Weten waarom je iets moet leren?	0,55	0,74	0,77
Hoe tevreden ben je over hoe docenten jou motiveren?	0,63	0,79	0,74
Word je voldoende uitgedaagd [i] tijdens de les?	0,61	0,78	0,75
Vind je de lessen die je krijgt nuttig?	0,68	0,83	0,71
Cronbach's alpha=0,79			

(vervolg)

Cluster	Communaliteit	Factorlading	Alpha if item deleted
Stage (BOL)			
Ben je door je school goed voorbereid op je stage/bpv?	0,59	0,71	0,78
Had je moeite om een stage-/bpv-plaats te vinden?	0,76	0,44	0,81
Helpt de school je bij het vinden van een stage-/bpv-plaats?	0,67	0,53	0,80
Leer je op je stage-/bpv-plaats voldoende?	0,73	0,63	0,79
Sluit wat je op school leert voldoende aan bij wat je moet kunnen op je stage/bpv?	0,51	0,68	0,79
Ben je tevreden over de begeleiding door de school tijdens je stage/bpv?	0,74	0,76	0,77
Ben je tevreden over de begeleiding door het leerbedrijf tijdens je stage/bpv?	0,76	0,63	0,79
Vind je dat jouw begeleider op school en jouw stagebegeleider voldoende contact hebben?	0,59	0,65	0,79
Ben je tevreden over de manier waarop jouw stage/bpv wordt beoordeeld?	0,56	0,68	0,79
Cronbach's alpha=0,81			
Werkplek (BBL)			
Had je moeite om voor je opleiding een werkplek te vinden?	0,44	0,39	0,77
Ben je tevreden over de begeleiding door het leerbedrijf op je werkplek?	0,66	0,69	0,71
Kun je jouw werkervaringen voldoende op school bespreken?	0,55	0,69	0,71
Leer je op je werkplek voldoende?	0,65	0,68	0,72
Sluit wat je op school leert voldoende aan bij wat je moet kunnen op je werkplek?	0,61	0,67	0,72
Ben je tevreden over de manier waarop jouw praktijkdeel wordt beoordeeld?	0,59	0,75	0,70
Vind je dat de school en jouw leerbedrijf voldoende contact hebben?	0,49	0,59	0,74
Cronbach's alpha=0,76			
(Studie)loopbaanbegeleiding			
Weet je wat je na je opleiding kan gaan doen?	0,64	0,80	0,59
Ben je tevreden over de begeleiding bij beroepskeuze of keuze voor vervolgopleiding?	0,74	0,86	0,44
Ben je tevreden over het aanbod van keuzedelen in je opleiding?	0,47	0,69	0,72
Cronbach's alpha=0,68			
Rechten en plichten (corr: 0,50)			
Ben je goed geïnformeerd over je rechten en plichten?	0,75	0,86	-
Ben je tevreden over de wijze waarop op school wordt omgegaan met klachten van studenten?	0,75	0,86	-
Sfeer en veiligheid			
Is het in en om het schoolgebouw schoon?	0,51	0,71	0,78
Voel je je veilig op school?	0,68	0,82	0,72
Vind je dat je school voldoende doet om je er veilig / op je gemak te laten voelen?	0,73	0,85	0,69
Hoe vind je de sfeer binnen jouw opleiding?	0,57	0,75	0,76
Cronbach's alpha=0,81			
School en studie (correlatie: 0,58)			
Hoe tevreden ben je over de opleiding die je hebt gekozen?	0,79	0,89	-
Hoe tevreden ben je over de school die je hebt gekozen?	0,79	0,89	-

Bron: JOB-monitor 2018

In de op te leveren rapportages (zie hs 6) wordt gewerkt met gemiddelde clusterscores: het gemiddelde over alle vragen binnen een cluster. De gemiddelde percentages positief en negatief zijn berekend door binnen elk cluster het aantal positief gescoorde items binnen elk thema te percenteren ten opzichte van het totaal aantal items in een schaal.

Een aantal tevredenheidsvragen is niet opgenomen in een cluster. Het gaat om de volgende vragen:

- Klopt de informatie gekregen voorafgaand aan de opleiding met wat je nu over je opleiding weet?
- Hoe tevreden ben je over de lessen Nederlands?
- Hoe tevreden ben je over de lessen rekenen?
- Hoe tevreden ben je over de lessen Engels?
- Ben je tevreden over de hoeveelheid stage/werk in je opleiding?
- Vind je dat er op school veel onderwijsactiviteiten uitvallen?
- Ben je tevreden over je rooster?
- Vind je dat roosterwijzigingen op tijd worden doorgegeven?
- Heb je stage gelopen of doe je dat op dit moment?
- Ben je tevreden over de kantine op je school?
- Weet je waar of bij wie je terecht kan als je een klacht hebt?
- Heb je last van je beperking(en) in je opleiding?
- Heb je bij je school aangegeven dat je een beperking hebt?
- Houden docenten voldoende rekening met jouw beperking?
- Ben je tevreden over de beschikbare hulpmiddelen en aanpassingen die er op school zijn voor jouw beperking?
- Ben je tevreden over de geschiktheid van het gebouw voor mensen met jouw beperking?
- Vindt de school jouw mening belangrijk?
- Heb je een studentenraad of deelnemersraad op school?
- Zou je zelf willen meepraten over het verbeteren van jouw school en/of opleiding?
- Ga je met plezier naar jouw opleiding?

5.2 LAKS-monitor

In onderstaande tabel staan de uitkomsten van de factoranalyses voor de LAKS-monitor weergegeven. Ook voor de LAKS-monitor is de indeling in thema's in de vragenlijst als uitgangspunt genomen voor het vormen van clusters. Bijna alle voorgestelde clusters blijken te voldoen aan de gestelde voorwaarden voor communaliteiten, factorladingen en Cronbach's alpha en hebben daarmee een goede fit. Bij twee thema's, docenten (item tevredenheid over mentor/tutor/coach) en onderwijsvoorzieningen (item gebruik maken van internet op school indien nodig) is bij het genoemde item de communaliteit aan de lage kant, maar afgerond wel binnen de marge (0,3). Bij het thema faciliteiten is de Cronbach's alpha aan de lage kant, maar ook hier geldt dat afgerond de alpha binnen de marge (0,7) valt.

Tabel 10 - Communaliteiten, factorlading en Cronbach's alpha LAKS-monitor 2018

Cluster	Communaliteit	Factorlading	Alpha if item deleted
Docenten			
Hoe tevreden ben je over hoe docenten met jou omgaan?	0,62	0,79	0,76
Behandelen docenten jou met respect?	0,63	0,79	0,76
Vind je dat jouw docenten goed uitleggen?	0,55	0,74	0,78
Kan je met jouw vragen terecht bij jouw docenten?	0,58	0,76	0,77
Hoe tevreden ben je over wat jouw docenten van hun vak weten?	0,53	0,73	0,78
Hoe tevreden ben je over jouw mentor/tutor/coach?	0,29	0,54	0,83
Cronbach's alpha=0,81			

(Vervolg)

Cluster	Communaliteit	Factorlading	Alpha if item deleted
Manier van lesgeven			
Hoe tevreden ben je over de hoeveelheid praktijk die je krijgt in de lessen?	0,44	0,67	0,75
Hoe tevreden ben je over de afwisseling van verschillende activiteiten tijdens de les?	0,56	0,75	0,72
Vind je dat de lessen aansluiten bij de gebeurtenissen uit het nieuws?	0,36	0,60	0,76
Hoe tevreden ben je over het lesmateriaal?	0,52	0,72	0,73
Hoe tevreden ben je over hoe vakken op elkaar aansluiten?	0,51	0,72	0,73
Vind je dat de lessen zin hebben?	0,46	0,68	0,75
Cronbach's alpha=0,77			
Motivatatie en excellentie			
Word je door school uitgedaagd om je best te doen?	0,56	0,75	0,68
Word je gemotiveerd door docenten?	0,62	0,79	0,67
Weet je waarom je iets moet leren?	0,50	0,71	0,70
Kan je meepraten over wat je moet leren?	0,47	0,69	0,71
Hoe tevreden ben je over de mogelijkheid om naast de normale vakken ook extra vakken of activiteiten te doen om je te ontwikkelen?	0,35	0,59	0,74
Cronbach's alpha=0,75			
Gepersonaliseerd leren			
Houden docenten rekening met je sterke en zwakke punten?	0,70	0,84	0,61
Hoe tevreden ben je over hoe je wordt begeleid bij zelfstandig werken?	0,66	0,81	0,66
Krijg je extra hulp als je problemen hebt met leren?	0,63	0,79	0,69
Cronbach's alpha=0,74			
Ict-gebruik			
Hoe tevreden ben je over hoe docenten met ICT werken?	0,65	0,81	0,68
Hoe werkt de ICT op jouw school?	0,70	0,84	0,62
Hoe tevreden ben je over de hoeveelheid ICT die gebruikt wordt tijdens de lessen?	0,64	0,80	0,68
Cronbach's alpha=0,74			
Toetsen			
Weet je op tijd dat je een toets hebt?	0,53	0,73	0,71
Weet je wat je moet leren voor een toets?	0,54	0,74	0,70
Hoe tevreden ben je over hoe snel je de uitslag van een toets krijgt?	0,45	0,67	0,72
Vertellen docenten jou duidelijk hoe jouw resultaten zijn?	0,47	0,68	0,72
Hoe tevreden ben je over hoe de leerstof terugkomt in de toets?	0,54	0,73	0,70
Cronbach's alpha=0,75			
Onderwijsvoorzieningen			
Kun je op school gebruikmaken van internet als dat nodig is?	0,27	0,52	0,72
Hoe tevreden ben je over de klaslokalen?	0,52	0,72	0,67
Hoe tevreden ben je over de studieplekken op school?	0,49	0,70	0,67
Hoe tevreden ben je over het aantal computers op school?	0,51	0,71	0,66
Hoe tevreden ben je over praktijkmateriaal voor gym/techniek/kunst?	0,48	0,69	0,67
Hoe tevreden ben je over de begeleiding richting een vervolgstudie?	0,30	0,55	0,71
Cronbach's alpha=0,72			

(Vervolg)

Cluster	Communaliteit	Factorlading	Alpha if item deleted
Faciliteiten			
Hoe tevreden ben je over hoe schoon het is op school?	0,72	0,85	0,47
Hoe tevreden ben je over de kantine?	0,48	0,69	0,71
Hoe tevreden ben je over hoe schoon de toiletten zijn?	0,65	0,81	0,57
Cronbach's alpha=0,68			
Leefbaarheid en sfeer			
Hoe tevreden ben je over de veiligheid op school?	0,57	0,75	0,80
Hoe duidelijk vind je de regels op school?	0,47	0,69	0,81
Hoe tevreden ben je over wat school doet tegen pesten?	0,56	0,75	0,80
Hoe tevreden ben je over hulp die je van school krijgt bij persoonlijke problemen?	0,52	0,72	0,80
Hoe tevreden ben je over de sfeer op school?	0,60	0,78	0,79
Hoe tevreden ben je over de omgang met andere leerlingen van deze school?	0,53	0,73	0,80
Cronbach's alpha=0,83			
Ervaren pestgedrag			
Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?	0,70	0,84	0,75
Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?	0,69	0,83	0,76
Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?	0,60	0,77	0,79
Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?	0,61	0,78	0,78
Cronbach's alpha=0,82			
Inspraak			
Telt de mening van leerlingen mee op jouw school?	0,61	0,78	0,78
Hoe tevreden ben je over de leerlingenraad?	0,70	0,83	0,77
Hoe tevreden ben je over de medezeggenschapsraad?	0,68	0,83	0,77
Zorgt de school dat jij mogelijkheden hebt om mee te praten over wat er op school gebeurt?	0,46	0,68	0,82
Hoe tevreden ben je over de manier waarop klachten worden behandeld op school?	0,52	0,72	0,80
Cronbach's alpha=0,82			
Stage praktijkonderwijs (correlatie: 0,50)			
Helpt de school jou bij het zoeken naar een stage?	0,75	0,87	
Vind je dat je echt iets leert op je stage?	0,75	0,87	
Algemeen oordeel (correlatie: 0,50)			
Hoe tevreden ben je over jouw keuze voor deze school?	0,75	0,87	
Ga je met plezier naar school?	0,75	0,87	

Bron: LAKS-Monitor 2018

De clusterscores in de LAKS-monitor zijn op dezelfde wijze verwerkt als in de JOB-monitor. Een gemiddelde score op een vijfpuntsschaal voor het cluster gemiddelde en een percentage positief en negatief berekend door het aantal positieve dan wel negatieve gescoorde items te relateren aan het totaal aantal items in een cluster.

Tevredenheidsvragen die niet meegenomen zijn in een 'thema':

- Hoeveel lessen vallen er uit?
- Hoe tevreden ben je over het op tijd doorgeven van roosterwijzigingen?
- Hoe tevreden ben je over jouw rooster?
- Hoe tevreden ben je over buitenschoolse activiteiten?
- Informeert de school jou over schoolzaken die voor leerlingen belangrijk zijn?
- Word je goed geïnformeerd over je rechten en plichten op school?
- Heb je last van je beperking in je opleiding?
- Heb je bij je school aangegeven dat je een beperking hebt?
- Houden docenten voldoende rekening met jouw beperking?
- Ben je tevreden over de beschikbare hulpmiddelen en aanpassingen die er op school zijn voor jouw beperking?
- Ben je tevreden over de geschiktheid van het gebouw voor mensen met jouw beperking?
- Zou je mee willen praten over wat er op school gebeurt?
- Hoe tevreden ben je over de begeleiding bij jouw profielkeuze?
- Hoe tevreden ben je over jouw profielkeuze?
- Hoe tevreden ben je over je decaan?
- Hoe tevreden ben je over de informatie over eindexamens?

6 Rapportages met resultaten

6.1 Instellingsbestanden en -rapportages

Half april ontvangen de mbo-instellingen die meegedaan hebben aan de JOB-monitor de resultaten van hun eigen studenten. Ze ontvangen deze als geanonimiseerd bestand (SPSS en Excel) en als grafiekenrapport. In het Excelbestand wordt tevens een codeboek toegevoegd. Instellingen mogen naast de variabelen die in BRON bekend zijn, ook zelf drie uitsplitsingen aanleveren (bijv. Locatie, Afdeling, Team). Op die manier kunnen ze resultaten weergeven op een herkenbaar niveau binnen de organisatie. In de eerste levering van de grafiekenrapporten wordt het instellingsgemiddelde telkens als referentie toegevoegd, in juni (als de data onder embargo voor instellingen openbaar worden), wordt het landelijk gemiddelde als referentie meegenomen in een aparte rapportage. In de instellingsrapportages wordt in lijn met het eerdere advies van het deskundigenpanel een minimale grens van vijf studenten gehanteerd voor het tonen van resultaten. Ook wordt er een duidelijke disclaimer aan de instellingen meegegeven waarin wordt verzocht waakzaam te zijn bij het interpreteren van de resultaten van groepen met weinig respondenten.

Vo-scholen die aan de LAKS-monitor hebben meegedaan ontvangen hun eigen schoolresultaten half mei. Zij ontvangen net als deelnemende instellingen van de JOB-monitor een geanonimiseerd bestand (SPSS en Excel) en een grafiekenrapport. In het grafiekenrapport worden de schoolresultaten in eerste instantie uitgesplitst naar niveau, leerjaar, geslacht en klas. Nadat de landelijke resultaten gepresenteerd zijn, ontvangen de scholen ook hun schoolresultaten afgezet tegen het landelijke resultaat. Daarnaast ontvangen de vo-scholen een factsheet met daarin op één pagina de schoolresultaten op een meer speelse manier gepresenteerd. Net als bij de rapportages voor de JOB-monitor wordt vastgehouden aan een ondergrens van vijf leerlingen voor het tonen van resultaten en ontvangen scholen een disclaimer bij het interpreteren van resultaten gebaseerd op kleine groepen.

6.2 Online rapportage

Om de resultaten van zowel de JOB- als de LAKS-monitor toegankelijk te maken voor de eigenlijke doelgroep van de monitoren, de studenten en scholieren, worden ook dit jaar alle resultaten online ontsloten met behulp van de tool van OIG³.

Deze tool werkt met statische, vooraf klaargezette tabellen die op een gebruiksvriendelijke manier gepresenteerd worden. In deze tool worden resultaten geaggregeerd getoond op het niveau van instelling*domein*opleidingscluster (JOB) en vestiging (LAKS), met de mogelijkheid een beperkt aantal filters toe te passen (bijv. schoolgrootte, niveau). In lijn met het advies van het deskundigenpanel bij de vorige metingen van de JOB-monitor en de LAKS-monitor, worden in de tool alleen resultaten getoond voor groepen groter dan vijftien. Ook in de tool is een disclaimer toegevoegd die waarschuwt voor het analyseren van groepen waarvan een beperkt aantal studenten de vragenlijst invulden.

De resultaten van de JOB-monitor zijn openbaar toegankelijk. Echter, wanneer ingelogd wordt met een instellingsspecifieke inlognaam en wachtwoord, aan te vragen bij JOB, worden de resultaten van deze instelling al automatisch getoond. Voor de resultaten van de LAKS-monitor is gekozen voor een beperktere toegang, een inlognaam en wachtwoord is nodig om de resultaten in te zien. Alleen leerlingenraden en scholen zelf kunnen een inlog opvragen voor hun school bij het LAKS.

3 Onderwijs Innovatie Groep

6.3 Landelijk rapport

Voor beide monitoren worden, naast de instellingsspecifieke data en rapportages, ook overkoepelende landelijke rapporten geschreven. In deze rapporten wordt gekeken naar de veranderingen over de jaren en een koppeling gemaakt met beleidsspeerpunten van JOB en het LAKS. Ook wordt gekeken naar de samenhang tussen tevredenheid en achtergrondkenmerken, zowel bivariaat als multivariaat/multilevel. In de rapporten wordt echter zo min mogelijk met statistische termen gewerkt, om de toegankelijkheid van de informatie voor een breed publiek geschikt te houden.

6.4 Gebruik data door derden

In overleg met de begeleidingscommissie van de JOB-monitor is in 2017 besloten om de resultaten van de JOB-monitor ook beschikbaar te stellen op het online archiverings- systeem EASY van DANS⁴. Als voorwaarde voor het gebruik van de data stelt JOB dat het doel waarvoor de data gebruikt worden, in overeenstemming moet zijn met het doel waarvoor de data verzameld zijn: het meten en verbeteren van tevredenheid onder studenten in het mbo. Na het indienen van een verzoek tot gebruik van de data, checkt JOB of aan de voorwaarde voor gebruik wordt voldaan.

De resultaten van de LAKS-monitor zijn eveneens beschikbaar voor gebruik voor wetenschappelijke doeleinden. De voorwaarde voor het gebruik zijn gelijk aan die van de JOB-monitor: het meten en verbeteren van tevredenheid onder scholieren. De data zijn opvraagbaar via het LAKS.

Voor beide monitoren geldt dat rapporten die met de data zijn vervaardigd, beschikbaar moeten worden gesteld aan JOB danwel LAKS.

4 DANS is een instituut van KNAW en NWO en staat voor Data Archiving and Networked Services, zie <https://dans.knaw.nl/nl>

7 Vragen aan deskundigenpanel

We willen u met betrekking tot beide onderzoeken graag een aantal vragen voorleggen, te weten:

- (1) Allereerst: hoewel er ten opzichte van de vorige meting van de JOB- en LAKS-monitor methodologisch weinig is veranderd, kunnen inzichten wel veranderen. Daarom willen we u ook dit jaar vragen of u zich kunt vinden in de beschreven procedures voor de databewerking van de JOB- en LAKS-monitor?

» *Ja*

- (2) Een van de redenen voor de studentenraad van twee (grote) instellingen die besloten deze ronde niet deel te nemen aan de JOB-monitor is de lengte van de vragenlijst. Elke meting wordt er een poging gedaan de vragenlijst in te korten. Dit jaar werden er maar liefst 12 vragen geschrapt. Er kwamen er echter ook 11 voor terug. En dat is tekenend voor de wijze waarop het proces zich elk jaar voltrekt en waardoor de lengte van de vragenlijst eigenlijk niet veranderd. Wat zou uw advies zijn? Waar te beginnen met het inkorten van de vragenlijst? Hoe onderscheiden we kernvragen en bijvragen?

» *Er zijn diverse methoden om een vragenlijst in te korten. Denk hierbij aan het nagaan welke vragen écht gebruikt worden, randomiseren van blokken, vragen met laagste factorscores verwijderen, vragen die niet in een cluster te vatten zijn verwijderen en werken met 'planned missingness' waarin bepaalde blokken door selectie van respondenten ingevuld worden. Belangrijk hierbij is wel om verstandige keuzes te maken en in het oog te houden of de besparing voldoende is om de verandering methodologisch te rechtvaardigen. De lengte van een vragenlijst met een gemiddelde invultijd van 10 minuten zoals bij de JOB- en LAKS-monitor zou echt geen bezwaar moeten zijn.*

- (3) Wat ziet u nog als verdere verbeteringen of kansen voor de JOB-monitor en de LAKS-monitor?

» *Dit is alleen te beoordelen als ook de rapportages zichtbaar zijn voor de deskundigen.*

- (4) Ten slotte: hoewel het voor zowel de onderzoekers als voor de projectmedewerkers van JOB en LAKS zeer interessant is om bijeen te komen met een groep vooraanstaande methodologen, vragen wij ons af of het, bij het (vrijwel) gelijk blijven van de opzet van de beide onderzoeken, zinvol is om een volgende meetronde het deskundigenpanel in fysieke toestand te behouden of te kiezen voor het publiceren van een onderzoeksverantwoording als deze als naslagwerk op de projectwebsite?

» *Wanneer de opzet en uitvoering van de monitoren gelijk blijft, is het niet nodig om elke meting als deskundigen de opzet te bespreken. Bij een (methodologische) verandering raden wij wel aan om de deskundigen mee te laten kijken en te laten adviseren. Dit kan, zoals de laatste jaren gebeurd is, één keer per jaar als deskundigenpanel waar meerdere methodologen zitting hebben of meer frequent door één methodoloog. Eventueel verjongen van het deskundigenpanel als de aard van de verandering in methodologische opzet daar om vraagt, is ook denkbaar.*

Bijlage A Vragenlijst JOB-monitor

- 1 In welk leerjaar zit je? [grid5: 1, 2, 3, 4 + mijn school werkt niet met leerjaren] [indien BBL: + weet niet]

A Informatie

- 2 Je hebt informatie gekregen over je opleiding voordat je aan je opleiding begon [i]. Klopt deze informatie met wat je nu over je opleiding weet? [grid 6: helemaal niet - ja, zeker + ik heb geen informatie gekregen]
[i] Hiermee bedoelen we informatie die je van school over je opleiding hebt gekregen voordat je begon, zodat je wist wat je te wachten stond. Denk hierbij aan je rooster, de verdeling van school/stage, enz.

B Onderwijs(inhoud)

Thema: Lessen / programma

- 3 Hoe tevreden ben je over de afwisseling in de manieren [i] waarop je les krijgt? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
[i] Denk hierbij aan de afwisseling van zelfstandig leren, in groepjes leren, klassikaal leren en afstandsleren maar ook de afwisseling tussen theorielessen en praktijklessen
- 4 Hoe tevreden ben je over de lessen Nederlands? [grid6: heel ontevreden - heel tevreden + ik krijg geen lessen Nederlands]
- 5 Hoe tevreden ben je over de lessen rekenen? [grid6: heel ontevreden - heel tevreden + ik krijg geen lessen rekenen]
- 6 Hoe tevreden ben je over de lessen Engels? [grid6: heel ontevreden - heel tevreden + ik krijg geen lessen Engels]
- 7 Ben je tevreden over de hoeveelheid stage/werk in je opleiding[i]? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
[i] Ook als je nog geen stage hebt gelopen, zijn we benieuwd naar wat je daarvan vindt!
- 8 Vind je dat er op school veel onderwijsactiviteiten [i] uitvallen? [grid5: veel te veel - nooit]
[i] We bedoelen dan niet alleen lessen, maar ook bijvoorbeeld het werken aan projecten.
- 9 Ben je tevreden over je rooster [i]? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
[i] We bedoelen hiermee bijvoorbeeld de verdeling van je lesuren over een dag (heb je veel tussenuren), over de week (een korte lesdag afgewisseld met een lange lesdag), hetzelfde vak snel achter elkaar.
- 10 Vind je dat roosterwijzigingen op tijd worden doorgegeven? [grid6: veel te laat - ruim op tijd + n.v.t.]
- 11 Vind je jouw docenten goed[i]? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]
[i] Dit is misschien niet makkelijk in te vullen, want het verschilt natuurlijk per docent, maar probeer toch een gemiddelde voor docenten op jouw opleiding in te vullen.
- 12 Vind je het lesmateriaal [i] goed? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]
[i] We bedoelen dan niet alleen schoolboeken, maar ook digitaal lesmateriaal en de spullen in het praktijklokaal.

13 Worden de boeken en lesmaterialen die je moet kopen, gebruikt? [grid6: veel te weinig - altijd + n.v.t.]

14 Heb je goed contact met je docenten? [grid5: heel slecht - heel goed]

Thema: Toetsing en examinering

15 Weet je op tijd wanneer er een toets is? [grid6: veel te laat - ruim op tijd + n.v.t.]

16 Weet je op tijd waar de toets over gaat? [grid6: veel te laat - ruim op tijd + n.v.t.]

17 Krijg je de uitslag van een toets op tijd te horen? [grid6: veel te laat - ruim op tijd + n.v.t.]

18 Sluiten de toetsen aan op wat je hebt geleerd? [grid6: helemaal niet - ja, zeker + n.v.t.]

19 Hoe tevreden ben je over hoe een toets wordt afgenomen [i]? [grid6: heel ontevreden - heel tevreden + n.v.t.]

[i] Hiermee bedoelen we of er voldoende toetsen aanwezig zijn, er geen geluidsoverlast is, op tijd begonnen wordt met de toets etc.

Thema: Studiebegeleiding

20 Hoe vind je de begeleiding [i] bij je opleiding? [grid5: heel slecht - heel goed]

[i] Hiermee bedoelen we alles wat er vanuit school wordt gedaan aan begeleiding bij het leren. Hieronder vallen ook gesprekken met de mentor/docenten, de studietoetscoördinator en de studietoetsloopbaanbegeleider.

21 Heb je een goed beeld van je eigen voortgang [i] bij je opleiding? [grid6: helemaal niet - ja, zeker + n.v.t.]

[i] Hiermee bedoelen we of je weet welke cijfers je hebt gehaald en hoe je ervoor staat in je opleiding.

22 Is er voldoende mogelijkheid om in je eigen tempo te leren? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende]

Thema: Onderwijsfaciliteiten

23 Kun je op school ergens rustig studeren? [grid5: helemaal niet - ja, zeker] [indien niveau 1: + n.v.t.]

24 Als je een medewerker[i] van school nodig hebt, kun je die dan bereiken? [grid6: heel moeilijk - heel makkelijk + n.v.t.]

[i] Een medewerker kan iedereen zijn die op school werkt, bijvoorbeeld een docent maar ook een mentor, studietoetscoördinator of studietoetsloopbaanbegeleider.

25 Kun je gebruik maken van internet als dat nodig is voor school? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]

[i] We bedoelen hiermee bijvoorbeeld of de wifi-verbinding altijd sterk genoeg is.

26 Hoe tevreden ben je over hoe docenten met ict werken? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]

[i] Met ict bedoelen we bijvoorbeeld computers, digitale leeromgevingen, smartboards of apps.

27 Ondersteunt [i] school jou bij het gebruik van ict die je moet gebruiken voor jouw opleiding? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]

[i] We bedoelen hiermee bijvoorbeeld hulp bij het installeren van apps of een e-mailadres die je nodig hebt voor school.

Thema: Vaardigheden en motivatie

28 Weet je waarom je iets moet leren? [grid5: nooit - altijd]

29 Hoe tevreden ben je over hoe docenten jou motiveren? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]

30 Word je voldoende uitgedaagd [i] tijdens de les? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende]
[i] We bedoelen hiermee bijvoorbeeld of je je niet verveelt tijdens de les.

31 Vind je de lessen die je krijgt nuttig? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende]

Thema: Stage/bpv (BOL) [ALLEEN BOL]

32 Heb je stage [i] gelopen of doe je dat op dit moment?

[i] We bedoelen hier alleen de stage die je loopt voor een langere tijd voor de opleiding die je nu volgt. Niet een stage die je maar 1 dag hebt gelopen of die je al eerder voor een andere opleiding deed.

- a Ja, ik loop deze week stage
- b Ja, ik heb stage gelopen maar doe dat nu niet
- c Nee [verder naar vraag 49]

33 Ben je door je school goed voorbereid [i] op je stage/bpv? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]

[i] hiermee bedoelen we of de school je heeft geïnformeerd over wat de stage/bpv inhoudt, wanneer je aanwezig moet zijn, wie je begeleider wordt etc

34 Had je moeite om een stage-/bpv-plaats te vinden? [grid5: heel veel moeite - geen moeite]

35 Helpt de school je bij het vinden van een stage-/bpv-plaats? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]

36 Leer je op je stage-/bpv-plaats voldoende? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende]

37 Sluit wat je op school leert voldoende aan bij wat je moet kunnen op je stage/bpv? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende]

38 Ben je tevreden over de begeleiding door de school tijdens je stage/bpv? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]

39 Ben je tevreden over de begeleiding door het leerbedrijf tijdens je stage/bpv? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]

40 Vind je dat jouw begeleider op school [i] en jouw stagebegeleider [ii] voldoende contact hebben? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende]

[i] We bedoelen hiermee jouw stagebegeleider vanuit school, soms wordt dit ook wel bpv-begeleider of onderwijsbegeleider genoemd.

[ii] We bedoelen hiermee de stagebegeleider op je stage, soms wordt dit ook wel leermeester, praktijkbegeleider of werkbegeleider genoemd.

41 Ben je tevreden over de manier waarop jouw stage/bpv wordt beoordeeld? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden + n.v.t.]

Thema: Werkplek (BBL) [ALLEEN BBL]

42 Had je moeite om voor je opleiding een werkplek te vinden? [grid5: heel veel moeite - geen moeite]

43 Ben je tevreden over de begeleiding door het leerbedrijf op je werkplek? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]

44 Kun je jouw werkervaringen voldoende op school bespreken? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende]

45 Leer je op je werkplek voldoende? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende]

- 46 Sluit wat je op school leert voldoende aan bij wat je moet kunnen op je werkplek? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende]
- 47 Ben je tevreden over de manier waarop jouw praktijkdeel wordt beoordeeld? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
- 48 Vind je dat de school en jouw leerbedrijf voldoende contact hebben? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende]

C (Studie)loopbaanbegeleiding

- 49 Weet je wat je na je opleiding kan gaan doen [i]? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende]
[i] We bedoelen hiermee of je weet welk beroep je na je opleiding kan uitoefenen en welke mogelijkheden je hebt om verder te studeren.
- 50 Ben je tevreden over de begeleiding bij beroepskeuze of keuze voor vervolgopleiding[i]? [grid6: heel ontevreden - heel tevreden + n.v.t.]
[i] Hoe goed word je op school geholpen bij de keuze voor wat je na je opleiding gaat doen: een bepaalde baan, of juist nog verder studeren?
- 51 Ben je tevreden over het aanbod van keuzedelen in je opleiding? [grid7: heel ontevreden - heel tevreden + ik heb geen keuzedelen + ik weet niet wat keuzedelen zijn]

D Overige voorzieningen

- 52 Ben je tevreden over de kantine op je school? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]

E Rechten en plichten

- 53 Ben je goed geïnformeerd over je rechten en plichten[i]? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]
[i] Een recht is bijvoorbeeld het op tijd terugkrijgen van een toets en een plicht is bijvoorbeeld de aanwezigheidsplicht.
- 54 Weet je waar of bij wie je terecht kan als je een klacht hebt?
a Ja
b Nee
- 55 Ben je tevreden over de wijze waarop op school wordt omgegaan met klachten van studenten [i]? [grid6: helemaal niet - ja, zeker + ik heb tot nu toe geen klacht gehad en ik ken niemand met een klacht]
[i] Het gaat hier om klachten die jij misschien hebt (gehad), maar ook om klachten van je medestudenten.

F Op school met een beperking

56 Heb je een van de volgende lichamelijke handicaps, functiebeperkingen of (chronische) ziektes?

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen. [multi resp, max. 5 aanklikbaar]

- a Nee [exclusief, naar vraag 63]
- b Spraak- en/of taalproblemen (bijv. stotteren, afasie)
- c Blind of zeer slechthorend (ook met bril nog slechthorend)
- d Doof of zeer slechthorend
- e Problemen met (trap)lopen, bewegen en/of gebruik van armen
- f Dyslexie
- g Dyscalculie
- h Chronische pijnklachten
- i Migraine / ernstige (spannings)hoofdpijn
- j Eetstoornis (boulimie, anorexia, obesitas)
- k Long- en ademhalingsprobleem (bijv. cara, astma, chronische bronchitis, CF)
- l Huidaandoening (bijv. eczeem, psoriasis)
- m Suikerziekte / diabetes
- n ADHD of ADD
- o Psychisch probleem / aandoening (bijv. psychose, depressie, angststoornis, dwangneurose)
- p Verslaving aan drugs, alcohol, gamen of gokken
- q Een vorm van autisme (bijv. PDD-NOS, Asperger, klassiek autisme)
- r Artrose, reuma of andere gewrichtsklachten
- s Epilepsie
- t Hart- en vaatziekte (bijv. hartaandoening, hoge bloeddruk, vernauwde vaten)
- u Ernstige darmstoornis (bijv. ziekte van Crohn, colitis)
- v Anders

57 Is dit vastgesteld door een specialist? [alleen als vraag 56a ≠ 1; apart voor alle aangekruiste beperkingen]

- a Ja
- b Nee

58 Heb je last van je beperking(en) in je opleiding? [grid 5: nooit - heel vaak; alleen als vraag 56a ≠ 1]

59 Heb je bij je school aangegeven dat je een beperking hebt? [alleen als vraag 56a ≠ 1]

- a Ja
- b Nee

60 Houden docenten voldoende rekening met jouw beperking? [grid6: veel te weinig - ruim voldoende + mijn docenten weten niet dat ik een beperking heb; alleen als vraag 59a ≠ 1]

61 Ben je tevreden over de beschikbare hulpmiddelen en aanpassingen[i] die er op school zijn voor jouw beperking? [grid6: heel ontevreden - heel tevreden + ik heb dat niet nodig; alleen als vraag 59a ≠ 1]

[i] We bedoelen hiermee rust- of werkruimtes, werkplekaanpassingen, extra verlichting, scanner, computeraanpassingen zoals bijvoorbeeld spraak of braille, ringleiding, verlenging examentijd.

62 Ben je tevreden over de geschiktheid van het gebouw [i] voor mensen met jouw beperking? [grid6: heel ontevreden - heel tevreden + ik heb dat niet nodig; alleen als vraag 59a ≠ 1]

[i] We bedoelen hiermee de toegankelijkheid van school, bijvoorbeeld door drempels, liften, breedte van de deuren, aangepaste toiletten enzovoorts.

G Inspraak

- 63 Vindt de school jouw mening belangrijk? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]
- 64 Heb je een studentenraad of deelnemersraad op school?
- a Ja, daar zit ik zelf in
 - b Ja, maar daar zit ik niet zelf in
 - c Nee
 - d Weet ik niet
- 65 Zou je zelf willen meepraten over het verbeteren van jouw school en/of opleiding? [grid5: beslist niet - heel graag]

H Sfeer en veiligheid

- 66 Is het in en om het schoolgebouw schoon? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]
- 67 Voel je je veilig op school? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]
- 68 Vind je dat je school voldoende doet om je er veilig / op je gemak te laten voelen? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende]
- 69 Hoe vind je de sfeer binnen jouw opleiding? [grid5: heel slecht - heel goed]
- 70 Ga je met plezier naar jouw opleiding? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]

I Eindoordeel

Thema: School & studie

- 71 Hoe tevreden ben je over de opleiding die je hebt gekozen? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
- 72 Hoe tevreden ben je over de school die je hebt gekozen? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]

Thema: Cijfer

- 73 Welk rapportcijfer geef je jouw opleiding?
- 74 Welk rapportcijfer geef je jouw school?

Bijlage B Vragenlijst LAKS-monitor

Voorafgaand aan de vragen over jouw school en onderwijs volgen eerst ongeveer 7 algemene vragen.

Algemeen

1. Ben je man of vrouw?
 - a. Man
 - b. Vrouw
2. Wat is je geboortedatum?
dag __ maand _____ jaar ____
3. In welk leerjaar zit je?
 - a. 1
 - b. 2
 - c. 3
 - d. 4
 - e. 5
 - f. 6
4. Welk type school volg je?
 - g. Brugklas
 - h. Praktijkonderwijs
 - i. Vmbo
 - j. Vmbo-b
 - k. Vmbo-k
 - l. Vmbo-(g)t
 - m. Havo
 - n. Vwo
5. Welke leerweg volg je? [\[Alleen voor vmbo leerjaar 1 en 2; twee antwoorden mogelijk\]](#)
 - a. Basisberoepsgerichte leerweg (BL)
 - b. Kaderberoepsgerichte leerweg (KL)
 - c. Gemengde leerweg (GL)
 - d. Theoretische leerweg (vmbo-t, TL)
6. In welke leerweg doe je eindexamen? [\[Alleen voor vmbo leerjaar 3 en hoger\]](#)
 - a. Basisberoepsgerichte leerweg (BL)
 - b. Kaderberoepsgerichte leerweg (KL)
 - c. Gemengde leerweg (GL)
 - d. Theoretische leerweg (vmbo-t, TL)
 - e. Gemengde/theoretische leerweg ((GL/TL)
7. Heb je ook leerwegondersteuning? [\[Alleen voor vmbo\]](#)
 - a. Ja
 - b. Nee
 - c. Weet ik niet

8. Welk profiel heb je gekozen? Je kan meerdere profielen aankruisen. [\[Alleen voor havo of vwo leerjaar 4 of hoger\]](#)
- Cultuur & Maatschappij
 - Economie & Maatschappij
 - Natuur & Gezondheid
 - Natuur & Techniek
 - Nog geen profiel gekozen
9. Welk profiel heb je gekozen? Je kan meerdere profielen aankruisen. [\[Alleen voor vmbo leerjaar 3 of hoger\]](#)
- Bouwen, Wonen en Interieur
 - Dienstverlening en Producten
 - Economie en Ondernemen
 - Groen
 - Horeca, Bakkerij en Recreatie
 - Maritiem en Techniek
 - Media, Vormgeving en ICT
 - Mobiliteit en Transport
 - Produceren, Installatie en Energie
 - Zorg en Welzijn

Instructie

Je staat nu aan het begin van de vragen over je onderwijs. Er zijn 13 thema's, zoals: lessen, toetsen en docenten. Je kunt jouw tevredenheid aangeven door een van de vijf hokjes aan te kruisen.

Voorbeeld:

Hoe tevreden ben je over wat je leert op school?	heel ontevreden	☐	☐	☐	☐	☐	heel tevreden
--	-----------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	---------------

Als een vraag niet van toepassing is of je het antwoord niet weet, kun je bij sommige vragen n.v.t. aankruisen. N.v.t. betekent: niet van toepassing.

De organisatie op school

10. Hoeveel lessen vallen er uit? [\[grid 5: heel veel - heel weinig\]](#)
11. Hoe tevreden ben je over het op tijd doorgeven van roosterwijzigingen? [\[grid5: heel ontevreden - heel tevreden\]](#)
12. Hoe tevreden ben je over jouw rooster? [\[grid5: heel ontevreden - heel tevreden\]](#)
13. Hoe tevreden ben je over buitenschoolse activiteiten [i]? [\[grid6: heel ontevreden - heel tevreden + nvt\]](#) [\[Vraag VenstersVO\]](#)
[i] We bedoelen hiermee met school naar het museum, schoolreisje, etc.
14. Informeert de school jou over schoolzaken die voor leerlingen belangrijk zijn? [\[grid5: helemaal niet - ja, zeker\]](#) [\[Vraag VenstersVO\]](#)

Docenten

Dit is niet makkelijk in te vullen, want het verschilt natuurlijk per vak en docent, maar probeer toch een gemiddelde voor docenten op jouw school in te vullen!

15. Hoe tevreden ben je over hoe docenten met jou omgaan? [\[grid5: heel ontevreden - heel tevreden\]](#)

16. Behandelen docenten jou met respect? [grid5: helemaal niet - ja, zeker] [Vraag VenstersVO]
17. Vind je dat jouw docenten goed uitleggen? [grid5: helemaal niet - ja, zeker] [Vraag VenstersVO]
18. Kan je met jouw vragen terecht bij jouw docenten? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]
19. Hoe tevreden ben je over wat jouw docenten van hun vak weten? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
20. Hoe tevreden ben je over hoe docenten met ICT [i] werken? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
[i] Met ICT bedoelen we bijvoorbeeld computers, digitale leeromgevingen of smartboards.
21. Hoe tevreden ben je over jouw mentor/tutor/coach? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden] [Vraag VenstersVO]

Manieren en vormen van lesgeven

22. Hoe tevreden ben je over de hoeveelheid praktijk [i] die je krijgt in de lessen? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
[i] Het leren door te 'doen' in de les, zoals excursies of scheikunde-proefjes in plaats van luisteren of opgaven maken.
23. Hoe tevreden ben je over de afwisseling van verschillende activiteiten [i] tijdens de les? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden] [Vraag VenstersVO]
[i] Denk hierbij aan: luisteren naar uitleg, zelfstandig werken, samenwerken, gebruik van ict, presenteren, enzovoorts.
24. Vind je dat de lessen aansluiten bij de gebeurtenissen uit het nieuws [i]? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende] [Vraag VenstersVO]
[i] We bedoelen hiermee of belangrijke dingen uit het nieuws of uit de krant ook in de les worden besproken.
25. Hoe tevreden ben je over het lesmateriaal [i]? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
[i] Met lesmateriaal bedoelen we bijvoorbeeld leerboeken, werkboeken, projectboeken, tabellenboeken, examenbundels.
26. Hoe tevreden ben je over hoe vakken op elkaar aansluiten [i]? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
[i] We bedoelen hiermee of je wat je bij het ene vak leert ook weer kunt gebruiken bij een ander vak. We bedoelen hiermee niet de tijd die er is tussen lessen.
27. Vind je dat de lessen zin hebben [i]? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]
[i] Hiermee bedoelen we of je in de lessen ook iets leert.

Motivatatie en excellentie

28. Word je door school uitgedaagd [i] om je best te doen? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende] [Vraag VenstersVO]
[i] Hiermee bedoelen we of je leraren je aanmoedigen om harder te leren, betere cijfers te halen, etc.
29. Word je gemotiveerd door docenten? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende] [Vraag VenstersVO]
30. Weet je waarom je iets moet leren? [grid5: nooit - altijd]
31. Kan je meepraten over wat je moet leren? [grid5: nooit - altijd]

32. Hoe tevreden ben je over de mogelijkheid om naast de normale vakken ook extra vakken of activiteiten [i] te doen om je te ontwikkelen? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
[i] Hiermee bedoelen we niet-verplichte vakken en activiteiten als debatclubs, masterclasses, musical, schoolband, plusklassen, etc. die je zelf kan kiezen omdat je ze interessant vindt. Deze vakken en activiteiten kunnen tijdens maar ook na schooltijd gegeven worden.

Gepersonaliseerd leren

33. Houden docenten rekening met je sterke en zwakke punten [i]? [grid5: helemaal niet - ja, zeker] [Vraag VenstersVO]
[i] Denk hierbij aan: extra hulp van docenten als je ergens moeite mee hebt of extra opdrachten als iets je makkelijk afgaat.
34. Hoe tevreden ben je over hoe je wordt begeleid bij zelfstandig werken? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
35. Krijg je extra hulp als je problemen hebt met leren? [grid6: helemaal niet - ja, zeker + niet van toepassing] [Vraag VenstersVO]

Ict-gebruik

In dit onderdeel van de vragenlijst kijken we naar het ICT-gebruik op jouw school. Je moet hierbij denken aan bijvoorbeeld het werken met computers, digitale leeromgevingen of smartboards.

36. Hoe werkt de ICT [i] op jouw school? [grid5: heel slecht - heel goed] [Vraag VenstersVO]
[i] Met ICT bedoelen we bijvoorbeeld computers, gebruik devices en internet, digitale leeromgevingen of smartboards.
37. Hoe tevreden ben je over de hoeveelheid ICT [i] die gebruikt wordt tijdens de lessen? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden] [Vraag VenstersVO]
[i] Met ICT bedoelen we bijvoorbeeld computers, gebruik devices en internet, digitale leeromgevingen of smartboards.
38. Kun je op school gebruikmaken van internet [i] als dat nodig is? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]
[i] Hiermee bedoelen we bijvoorbeeld of de wifi-verbinding altijd sterk en snel genoeg is .

Toetsen

39. Weet je op tijd dat je een toets hebt? [grid5: nooit - altijd]
40. Weet je wat je moet leren voor een toets? [grid5: nooit - altijd]
41. Hoe tevreden ben je over hoe snel je de uitslag van een toets krijgt? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
42. Vertellen docenten jou duidelijk hoe jouw resultaten [i] zijn? [grid5: helemaal niet - ja, zeker] [Vraag VenstersVO]
[i] Hiermee bedoelen we bijvoorbeeld de nabespreking van een toets of praktijkopdracht]
43. Hoe tevreden ben je over hoe de leerstof terugkomt in de toets? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]

Onderwijsvoorzieningen en faciliteiten

44. Hoe tevreden ben je over de klaslokalen? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
45. Hoe tevreden ben je over de studieplekken [i] op school? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
[i] Hiermee bedoelen we bijvoorbeeld de studieplekken in het Open Leercentrum, in de bibliotheek/mediatheek en in studielokalen
46. Hoe tevreden ben je over het aantal computers op school? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
47. Hoe tevreden ben je over praktijkmateriaal [i] voor gym/techniek/kunst? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
[i] Met praktijkmateriaal bedoelen we bijvoorbeeld gymtoestellen, labjassen, rekenmachines, kwasten, verf.
48. Hoe tevreden ben je over hoe schoon het is op school? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
49. Hoe tevreden ben je over de kantine? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
50. Hoe tevreden ben je over hoe schoon de toiletten zijn? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]

Leefbaarheid en sfeer

51. Hoe tevreden ben je over de veiligheid [i] op school? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]
[Vraag VenstersVO]
[i] Hiermee bedoelen we of je je prettig voelt op school, of er geen agressie is op school, of er geen geweld gebruikt wordt, of er voldoende camerabewaking is, of er op school niet gestolen wordt, enzovoorts.
52. Hoe duidelijk vind je de regels op school? [grid5: heel onduidelijk - heel duidelijk] [Vraag VenstersVO]
53. Hoe tevreden ben je over wat school doet tegen pesten? [i]? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden] [Vraag VenstersVO]
[i] Heeft de school regels om het pesten te voorkomen, of pesters door docenten worden aangesproken, of dat er in de klas gesproken wordt over pesten, enzovoorts.
54. Hoe tevreden ben je over hulp die je van school krijgt bij persoonlijke problemen? [grid6: heel ontevreden - heel tevreden + nvt] [Vraag VenstersVO]
55. Word je goed geïnformeerd over je rechten en plichten op school? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]
[i] Een recht is bijvoorbeeld het inzien van je eigen toets en een plicht is bijvoorbeeld de aanwezigheidsplicht.
56. Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school? [grid5: heel vaak - helemaal niet] [Vraag VenstersVO]
57. Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school? [grid5: heel vaak - helemaal niet] [Vraag VenstersVO]
58. Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan [i]? [grid5: heel vaak - helemaal niet] [Vraag VenstersVO]
[i] Denk hierbij aan schoppen, slaan, knijpen enzovoorts.
59. Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school? [grid5: heel vaak - helemaal niet] [Vraag VenstersVO]
[i] Bijvoorbeeld op basis van je geloof, huidskleur, geslacht, seksuele voorkeur, enzovoorts.

60. Hoe tevreden ben je over de sfeer op school? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden] [Vraag VenstersVO]
61. Hoe tevreden ben je over de omgang met andere leerlingen van deze school? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden] [Vraag VenstersVO]

Op school met een beperking

62. Heb je een van de volgende lichamelijke handicaps, functiebeperkingen of (chronische) ziektes? We vragen dit om te meten of je school hier goed mee omgaat. Je kunt meerdere antwoorden aankruisen. [multi resp]
- a. Nee [exclusief, naar vraag 69]
 - b. Spraak- en/of taalproblemen (bijv. stotteren, afasie)
 - c. Blind of zeer slechthorend (ook met bril nog slechthorend)
 - d. Doof of zeer slechthorend
 - e. Problemen met (trap)lopen, bewegen en/of gebruik van armen
 - f. Dyslexie
 - g. Dyscalculie
 - h. Chronische pijnlachten
 - i. Migraine / ernstige (spannings)hoofdpijn
 - j. Eetstoornis (boulimie, anorexia, obesitas)
 - k. Long- en ademhalingsprobleem (bijv. longaandoening, astma, chronische bronchitis, CF)
 - l. Huidaandoening (bijv. eczeem, psoriasis)
 - m. Suikerziekte / diabetes
 - n. ADHD of ADD
 - o. Psychisch probleem / aandoening (bijv. psychose, depressie, angststoornis, dwangneurose)
 - p. Verslaving aan drugs, alcohol, gamen of gokken
 - q. Een vorm van autisme (bijv. PDD-NOS, Asperger, klassiek autisme)
 - r. Artrose, reuma of andere gewrichtsklachten
 - s. Epilepsie
 - t. Hart- en vaatziekte (bijv. hartaandoening, hoge bloeddruk, vernauwde vaten)
 - u. Ernstige darmstoornis (bijv. ziekte van Crohn, colitis)
 - v. Anders
63. Is dit vastgesteld door een specialist? [alleen als vraag 62a ≠ 1; apart voor alle aangekruiste beperkingen]
- a. Ja
 - b. Nee
64. Heb je last van je beperking in je opleiding? [grid5: heel vaak - nooit; alleen als vraag 62a ≠ 1]
65. Heb je bij je school aangegeven dat je een beperking hebt? [alleen als vraag 62a ≠ 1]
- a. Ja
 - b. Nee
66. Houden docenten voldoende rekening met jouw beperking? [grid5: veel te weinig - ruim voldoende; alleen als vraag 65a = 1]

67. Ben je tevreden over de beschikbare hulpmiddelen en aanpassingen[i] die er op school zijn voor jouw beperking? [grid6: helemaal niet - ja zeker + ik heb dat niet nodig; alleen als vraag 65a = 1]
[i] We bedoelen hiermee rust- of werkruimtes, werkplekaanpassingen, extra verlichting, scanner, computeraanpassingen zoals spraak of braille, enzovoorts.
68. Ben je tevreden over de geschiktheid van het gebouw [i] voor mensen met jouw beperking? [grid6: helemaal niet - ja, zeker + ik heb dat niet nodig; vraag 65a = 1]
[i] We bedoelen hiermee of je makkelijk het gebouw in kan komen en je makkelijk kan bewegen in het gebouw, bijvoorbeeld door drempels, liften, breedte van de deuren, aangepaste toiletten, enzovoorts.

Inspraak op school

69. Is er een leerlingenraad [i] op school?
a. Ja
b. Nee
c. Weet ik niet
[i] De leerlingenraad is een groep leerlingen die de school beter en leuker voor de leerlingen probeert te maken (door bijv. een schoolfeest te organiseren of met de directie te praten).
70. Is er een medezeggenschapsraad [i] op school?
a. Ja
b. Nee
c. Weet ik niet
[i] In de medezeggenschapsraad bespreken leerlingen, docenten en ouders allerlei belangrijke schooldocumenten met de schoolleiding. De leerlingen zijn voor deze taak gekozen.
71. Telt de mening van leerlingen mee op jouw school? [grid5: helemaal niet - ja, zeker] [Vraag VenstersVO]
72. Hoe tevreden ben je over de leerlingenraad? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden; alleen als vraag 69 = 1]
73. Hoe tevreden ben je over de medezeggenschapsraad? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden; alleen als vraag 70 = 1]
74. Zou je mee willen praten over wat er op school gebeurt? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]
75. Zorgt de school dat jij mogelijkheden hebt [i] om mee te praten over wat er op school gebeurt? [grid5: helemaal niet - ja, zeker]
[i] bijvoorbeeld via de medezeggenschapsraad, leerlingenraad of als klassenvertegenwoordiger.
76. Hoe tevreden ben je over de manier waarop klachten worden behandeld op school? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden]

Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)

77. Hoe tevreden ben je over de begeleiding bij jouw profielkeuze? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden; alleen vmbo leerjaar 2-3-4 en vraag 9a ≠ 1, havo leerjaar 3-4-5 en vwo leerjaar 3-4-5]
78. Hoe tevreden ben je over jouw profielkeuze? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden; alleen vmbo leerjaar 3-4 en vraag 9a ≠ 1, havo leerjaar 4-5 en vraag 8e ≠ 1, vwo leerjaar 4-5-6 vraag 8e ≠ 1]
79. Hoe tevreden ben je over de begeleiding richting een vervolgstudie? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden + ik krijg nog geen begeleiding] [Vraag VenstersVO]
80. Hoe tevreden ben je over je decaan [i]? [grid5: heel ontevreden - heel tevreden + ik heb geen decaan]
[i] Een decaan helpt je bij het maken van je keuze voor een vakkenpakket, profiel, beroep of vervolgstudie.

81. Hoe tevreden ben je over de informatie over eindexamens [i]? [\[grid5: heel ontevreden - heel tevreden, alleen vmbo 4, havo 5, vwo 6\]](#)
[i] We bedoelen hiermee de informatie over wanneer de eindexamens zijn, waar de eindexamens gehouden worden, hoe je voorbereid wordt in de klas, enzovoorts.
82. Helpt de school jou bij het zoeken naar een stage? [\[grid5: helemaal niet - ja, zeker; alleen praktijkonderwijs\]](#) [\[Vraag VenstersVO\]](#)
83. Vind je dat je echt iets leert op je stage? [\[grid5: helemaal niet - ja, zeker; alleen praktijkonderwijs\]](#) [\[Vraag VenstersVO\]](#)

Het algemene oordeel over jouw school

84. Hoe goed vind je jouw school / welk rapportcijfer geef je jouw school? [\[rapportcijfer\]](#)
85. Hoe tevreden ben je over jouw keuze voor deze school? [\[grid5: heel ontevreden - heel tevreden\]](#)
86. Ga je met plezier naar school? [\[grid5: nooit - altijd\]](#) [\[Vraag VenstersVO\]](#)
87. Heb je nog opmerkingen over jouw school of onderwijs die je kwijt wilt? [\[open\]](#)

Bijlage C Netto-respons per instelling JOB-monitor

	Nettorespons	Populatie	% Nettorespons
Aeres MBO	1.982	3.341	59,3%
Alfa-college	7.832	11.819	66,3%
AOC De Groene Welle	839	1.308	64,1%
AOC Oost	1.088	1.546	70,4%
Arcus College	3.151	5.791	54,4%
Aventus	5.774	10.938	52,8%
Business School Notenboom	45	137	32,8%
Cibap vakschool voor verbeelding	487	1.778	27,4%
CITAVERDE College	772	1.226	63,0%
Clusius College	968	1.528	63,4%
Da Vinci College	4.204	8.683	48,4%
Deltion College	9.112	14.762	61,7%
Edudelta Onderwijsgroep	355	561	63,3%
Friesland College	6.302	9.578	65,8%
Graafschap College	5.583	8.456	66,0%
Grafisch Lyceum Rotterdam	2.325	3.901	59,6%
Grafisch Lyceum Utrecht	1.513	2.135	70,9%
Helicon Opleidingen	3.176	4.558	69,7%
Hogeschool Tio	245	468	52,4%
Hoornbeeck College	4.530	6.464	70,1%
Hout- en meubileringscollege	2.531	3.741	67,7%
IVA Driebergen	211	291	72,5%
Koning Willem 1 College	8.058	12.723	63,3%
Landstede Groep	7.451	10.712	69,6%
Leidse instrumentmakers School	175	306	57,2%
Lentiz onderwijsgroep	753	1.393	54,1%
MBO Amersfoort	4.245	7.568	56,1%
MBO Utrecht	2.957	4.623	64,0%
mboRijnland	8.747	16.727	52,3%
Mediacollege Amsterdam	1.772	2.670	66,4%
Nimeto Utrecht	982	1.398	70,2%
Noorderpoort	8.811	12.943	68,1%
Nordwin College	948	1.532	61,9%
Onderwijsgroep Tilburg	5.378	7.388	72,8%
Politieacademie	1.074	2.169	49,5%
Regio College Zaanstreek Waterland	3.075	5.013	61,3%
Rijn IJssel	6.852	11.062	61,9%
ROC A12	3.516	5.735	61,3%
ROC Albeda College	10.435	19.729	52,9%
ROC de Leijgraaf	3.168	5.170	61,3%
ROC Drenthe College	4.648	7.909	58,8%
ROC Friese Poort	8.634	12.826	67,3%
ROC Gilde Opleidingen	6.080	9.038	67,3%
ROC Kop van Noord-Holland	2.121	3.254	65,2%
ROC Leeuwenborgh	4.398	6.615	66,5%
ROC Menso Alting	454	652	69,6%
ROC Midden Nederland	9.157	16.330	56,1%
ROC Mondriaan	8.745	17.418	50,2%
ROC Nijmegen	5.860	8.856	66,2%
ROC Nova College	7.028	11.027	63,7%
ROC Rivor	1.483	2.180	68,0%
ROC Ter AA	1.679	2.976	56,4%

	Nettorespons	Populatie	% Nettorespons
ROC TOP	2.271	4.355	52,1%
ROC van Twente	10.495	18.916	55,5%
ROC West-Brabant	9.096	15.287	59,5%
Scalda	4.990	8.760	57,0%
SG De Rooi Pannen	3.678	5.975	61,6%
SintLucas	2.106	2.970	70,9%
SOMA College	395	889	44,4%
STC-Group	2.566	5.272	48,7%
Horizon College	6.549	11.549	56,7%
Summa College	8.686	15.397	56,4%
SVO vakopleiding food	913	2.326	39,3%
Terra MBO	1.300	1.997	65,1%
Wellantcollege	2.267	3.337	67,9%
Zadkine	7.446	16.280	45,7%
Overige instellingen	65	33.263	0,2%
Total	264.532	477.525	55,4%

Bijlage D Netto-respons: aantal opleidingen per instelling JOB-monitor

[alleen opleidingen met minimaal 5 studenten én respondenten]	Aantal opleidingen in respons	Aantal opleidingen in populatie	% Netto respons opleidingen
Leidse instrumentmakers School	3	3	100%
Politieacademie	1	1	100%
Nordwin College	66	69	96%
ROC Menso Alting	32	34	94%
Terra MBO	54	58	93%
CITAVERDE College	52	56	93%
ROC Nijmegen	183	198	92%
Noorderpoort	221	241	92%
Helicon Opleidingen	61	67	91%
Hoornbeeck College	90	99	91%
ROC Gilde Opleidingen	180	198	91%
Wellantcollege	58	64	91%
ROC de Leijgraaf	152	168	90%
Rijn IJssel	194	215	90%
Onderwijsgroep Tilburg	173	192	90%
ROC Rivor	117	130	90%
Aeres MBO	63	70	90%
Landstede Groep	220	245	90%
ROC TOP	93	104	89%
Alfa-college	226	254	89%
ROC Nova College	209	235	89%
ROC Leeuwenborgh	136	153	89%
Regio College Zaanstreek Waterland	150	169	89%
AOC Oost	45	51	88%
MBO Utrecht	94	107	88%
ROC Friese Poort	246	281	88%
STC-Group	49	56	88%
Grafisch Lyceum Rotterdam	27	31	87%
ROC Kop van Noord-Holland	100	115	87%
Horizon College	186	214	87%
Cibap vakschool voor verbeelding	19	22	86%
ROC A12	163	189	86%
Da Vinci College	226	263	86%
Friesland College	243	283	86%
ROC van Twente	297	348	85%
Grafisch Lyceum Utrecht	17	20	85%
Deltion College	272	321	85%
Koning Willem 1 College	222	262	85%
AOC De Groene Welle	49	58	84%
Aventus	226	268	84%
SintLucas	32	38	84%
ROC Albada College	203	242	84%
ROC West-Brabant	303	362	84%
Nimeto Utrecht	19	23	83%
SG De Rooi Pannen	51	62	82%
Scalda	188	229	82%
ROC Midden Nederland	252	310	81%
Mediacollege Amsterdam	30	37	81%
Hout- en meubileringscollege	33	41	80%
MBO Amersfoort	169	210	80%
ROC Ter AA	96	120	80%
mboRijnland	220	275	80%
Lentiz onderwijsgroep	39	49	80%
ROC Drenthe College	159	200	80%
ROC Mondriaan	182	229	79%

[alleen opleidingen met minimaal 5 studenten én respondenten]	Aantal opleidingen in respons	Aantal opleidingen in populatie	% Netto respons opleidingen
Graafschap College	167	211	79%
Arcus College	148	190	78%
Clusius College	42	54	78%
Zadkine	249	322	77%
Summa College	219	288	76%
Edudelta Onderwijsgroep	33	45	73%
SOMA College	12	18	67%
SVO vakopleiding food	22	37	59%
Hogeschool Tio	4	7	57%
IVA Driebergen	1	2	50%
Business School Notenboom	3	10	30%

Bijlage E Netto-respons per school LAKS-monitor

	Naam instelling	Netto respons	Aangemelde leerlingen	Populatie school ⁵	% Netto respons (van populatie school)
00AQ	Zwin College	40	349	866	4,6
00CB	Scholengemeenschap voor Voortgezet Vrije School onderwijs	209	400	2.074	10,1
00HI	SG Dalton Voorburg	876	1.221	1.657	52,9
00NE	Jan van Brabant College, Deltaweg	79	567	727	10,9
00PJ	Erasmus College	1.057	1.798	1.803	58,6
00RZ	Montessori College Nijmegen - Groesbeek	303	*	1.869	16,2
00ZD	Bonhoeffercollege	1.217	1.558	1.559	78,1
01EO	Purmerendse Scholengroep	692	826	4.619	15,0
01FY	Augustinianum	278	442	1.113	25,0
01IC	AOC Oost	2.843	3.495	3.486	81,6
01KL	Dunamare onderwijsgroep	115	128	2.902	4,0
01LZ	ECL	301	*	1.244	24,2
01MO	Trevianum Scholengroep	352	1.049	1.051	33,5
02CI	Insula College	658	1.718	2.312	28,5
02FY	OMO Scholengroep Bergen op Zoom e.o.	519	665	2.044	25,4
02IC	Edudelta Onderwijsgroep	216	261	441	49,0
02ME	Tabor College	1.089	1.445	3.984	27,3
02QN	SG Marianum	218	581	1.791	12,2
02QP	Willibrord Gymnasium	285	*	427	66,7
02RA	Veluws college	1.029	*	3.486	29,5
02TD	CSG Jan Arentsz	1.697	*	2.216	76,6
02TZ	St. Michaël College	878	1.306	1.307	67,2
02UC	Atheneum College Hageveld	296	342	1.389	21,3
02UT	VCL	217	292	782	27,7
02VA	Roelof van Echten College	582	1.459	2.010	29,0
03AQ	Open Schoolgemeenschap Bijlmer	1.304	1.533	1.540	84,7
03FO	CVO 't Gooi	1.021	1.544	2.428	42,1
03KN	Pius X-college	877	1.940	2.260	38,8
03XF	Mundium College	291	411	2.535	11,5
03XM	Stichting voor Protestants Christelijk Onderwijs voor Meppel e.o.	1.107	1.243	1.250	88,6
04DS	Trevianum Scholengroep	270	492	492	54,9
04OY	Carmel College Salland	2.176	2.772	2.772	78,5
05AV	Twents Carmel College	4.015	5.147	5.151	77,9
05RA	VeenLanden College	305	341	1.675	18,2
05TA	CSG Willem de Zwijger	343	417	998	34,4
06WY	Griendencollege	283	343	349	81,1
07BQ	Trevianum Scholengroep	415	1.228	1.229	33,8
08LP	Isendoorncollege	1.039	*	1.803	57,6
08SG	Christelijk Lyceum Apeldoorn	456	*	3.640	12,5
11UL	Edudelta Onderwijsgroep	347	389	590	58,8
12IR	De Nieuwe Veste	854	1.237	1.955	43,7
12VI	Nordwin College	1.479	1.780	1.783	83,0
13US	Groene Welle	403	541	530	76,0
14RF	Cygnus Gymnasium	302	346	3.131	9,6
14RR	DevelsteinCollege	1.045	1.793	1.791	58,3
14VY	Christelijke Scholengemeenschap Buitenveldert	135	*	770	17,5
15BH	SCOPE Scholengroep	704	*	3.209	21,9
15QW	Regionale Scholengemeenschap Goeree-Overflakkee	913	*	1.177	77,6
16AW	OSG Echnaton	716	1.186	3.554	20,1

5 Gebaseerd op voorlopige leerlingentellingen met peildatum 1 oktober 2017. * Afname via Kwaliteitscholen, aantal aangemelde leerlingen onbekend.

	Naam instelling	Netto respons	Aangemelde leerlingen	Populatie school ⁶	% Netto respons (van populatie school)
16GZ	RSG Tromp Meesters	1.038	1.413	1.437	72,2
16MQ	Koning Willem II College	1.182	*	1.556	76,0
16NK	Vrijeschool Zutphen VO	265	338	2.088	12,7
16PA	Christelijk Gymnasium Utrecht	136	*	971	14,0
16PE	Connect College	974	1.422	1.418	68,7
16SK	Liemers College	1.104	2.734	2.735	40,4
16TV	Rudolf Steiner College	348	465	2.247	15,5
17GT	Sint Ursula	1.182	1.415	1.974	59,9
17VN	Bonhoeffer College	232	286	4.285	5,4
18AN	Globe college	261	*	510	51,2
18CV	Martinuscollege	403	495	1.964	20,5
18TR	Loket Zwijndrechtse Waard	273	342	4.906	5,6
18XU	Beatrix College	437	*	2.866	15,2
19HG	Scholengroep Carmel Hengelo	858	1.104	3.893	22,0
19IP	Rembrandt College	303	346	1.141	26,6
19LO	Linde College	485	570	1.268	38,2
19XH	Het Hooghuis	3.121	3.666	5.090	61,3
19XV	Prisma College	564	794	1.900	29,7
20BC	Oranje Nassau College	865	1.092	2.288	37,8
20CP	Nehalennia Stedelijke Scholengemeenschap	259	*	2.220	11,7
20DG	Gymnasium Felisenum	552	*	637	86,7
20DL	OSG Piter Jelles	260	*	4.292	6,1
20EI	Vathorst College	819	982	2.594	31,6
20KZ	Johan de Witt-gymnasium	226	*	858	26,3
20LA	Esdal College	1.412	1.672	2.966	47,6
20MH	Jac. P. Thijsse College	1.266	2.131	2.130	59,4
20ZK	sg Tongerlo	2.120	2.613	3.222	65,8
21CS	CITAVERDE College	1.594	1.816	1.817	87,7
21EX	Theresialyceum	610	*	1.493	40,9
21GU	Edith Stein College	712	1.088	3.171	22,5
23EJ	OSG Hengelo	63	211	215	29,3
23JA	Grafisch Lyceum Rotterdam	396	486	488	81,1
24RW	Het Oostvaarderscollege	548	1.805	3.618	15,1
25CV	Bornego College	459	*	2.032	22,6
25EF	Clusius College	3.290	4.019	4.032	81,6
25FX	Reynaertcollege Hulst	906	1.308	1.310	69,2
25GC	Mencia Sandrode	197	222	4.575	4,3
25GV	Aeres Groep	2.196	2.689	2.695	81,5
25LV	Scholengemeenschap De Rooi Pannen	531	634	1.624	32,7
25MB	Montessori College Eindhoven	650	709	955	68,1
26CC	Helicon Opleidingen	1.325	1.848	1.858	71,3
27MD	Kennemer College	1.057	1.508	3.225	32,8
27VD	Aeres Groep	455	825	865	52,6
30BC	SintLucas	430	473	475	90,5
30EU	Markland College	178	*	1.115	16,0
31CG	Melanchthon	708	846	2.873	24,6
31CH	PENTA college CSG	269	*	2.235	12,0
Totaal		74.365	88.952 ⁷	197.898	37,6

6 Gebaseerd op voorlopige leerlingentellingen met peildatum 1 oktober 2017. * Afname via Kwaliteitscholen, aantal aangemelde leerlingen onbekend.

7 Exclusief leerlingen aangemeld via Kwaliteitscholen.